

אשית עצות בנפשי

שיחות זפנינים

ממורינו ראש

הישיבה שליט"א

ס'

שנה ב'

פרשת בלק

תשפ"ד

ליל שישי
פרשת קרח תשפ"ד

חיזוקים קצרים שנאמרו
לאחר שיעור הדף גמרא

לשמיעת השיעורים
קול ברסלב: 079-70-400-66

- פנימו -

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: USHISEB@GMAIL.COM

ליל שישי פרשת קרח תשפ"ד

אנשים גדולים נגד משה רבינו

חסדי השם שאנו זוכים להתאסף שוב להתחזק עם העצות של רבינו, השבוע אנו קוראים בפרשה, ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי, פחד פחדים, סיפור מפחיד, קרח נעמד לחלוק על משה רבינו, לא מדברים מאנשים פשוטים בכלל, קרח ומאתיים החמישים איש שהיו איתו, היו אנשים מאוד גדולים, כשהייתי ילד היה ספר לילדים, הפרשה מצויירת, להמחיש את קרח, ושם ראו את קרח כבן אדם מוזר, וגם את דתן ואבירם, שמו להם כזה לבוש של כובע מקומט, אנשים מוזרים, ומשה רבינו עם צעיף ובגדי אדמורו"ת כמו אדמו"ר גדול, אבל כשגדלים קצת שומעים מהמלמדים את גדולתו של קרח, המלמדים סיפרו את הסיפור שסיפר הישמח משה זי"ע, צדיקים ידעו מה קרה איתם בכל הגלגולים, אנחנו בקושי יודעים מה קורה כעת, ולא יודעים כלום מגלגול קודם, אבל הצדיקים הקדושים ידעו, והישמח משה סיפר לנכדו הייטב לב זי"ע שהוא היה באחד הגלגולים בדור המדבר, ושאל אותו הנכד, סבא עם מי עמדת במחלוקת של קרח עם משה רבינו, הוא ענה שהוא היה ניטרלי ולא התערב, ושאל הנכד, סבא, וכי לא עמדת עם משה רבינו, הרי היית ירא שמים, אמר לו הישמח משה: אם היית יודע איזה נסיון זה היה, לא היית שואל,

כל המוצלחים המיושבים הנורמלים האנשים החשובים ביותר, היו נגד משה רבינו, כמה אנשים מיושנים ומסכנים היו עם משה רבינו, רוב מנין ובנין של גדולי הדור היו עם קרח, כשלומדים את הפרשה רואים מה היה שם, מאתיים וחמישים ראשי סנהדריות לחמו עם מי שהוציא אותם ממצרים.

זה לא פקחות ללחום למען מישהו אחר

מוהרא"ש היה מדייק בדברי רש"י 'קרח שפקח היה מה ראה לשטות זה', למה שואלים את השאלה רק על קרח, ולא על מאתיים וחמישים האנשים, מאתיים וחמישים נשיאי העדה שפקחים היו מה ראו לשטות זה... אלא מאי הם לא היו פקחים, בשלמא קרח רוצה את הכהונה לעצמו, אבל למה אתה הולך לקרח, מה קרח נותן לך, משה רבינו הוציא אותך ממצרים, הרי סבלת שם מכות נוראות, ומשה רבינו קירב אותך להקב"ה, וקרבתנו לפני ה' סיני, ולמה אתה מקשיב למישהו שמדבר נגד משה רבינו, הוא הרי לא נותן לך כלום, זה לא פקחות בכלל, מי שיש לו קצת שכל, לא עוזב מקור מים חיים.

אנחנו רואים בפסוקים על און בן פלת, שאף שבתחילה הוא היה מהוועדה נגד משה רבינו, בסוף לא רואים ששמו כתוב בין בעלי

מנהיג, כי אין עצה, יש עצה אחת. להתפלל אל ד', ללכת לפינה ולהגיד: רבש"ע מתי כבר אתבטל אליך, רבש"ע מתי כבר אחשוב ממך, מתי כבר אזכור ממך, למה כל הזמן אני זוכר רק ממני, כל היום רק אני ואני ואני, רבש"ע מתי כבר אזכה להתפלל כל יום ג' תפילות במנין, מתי כבר אזכה להיות יהודי פשוט.

קורח רצה רק עבודות גדולות

ר' נתן מסביר שאחד הדברים שחלק קרח על משה רבינו, היה על הדרך בעבודת השם, קרח דיבר על עבודות גדולות בעבודת השם, טלית שכולה תכלת, בית מלא ספרים, משה רבינו דיבר מעבודות פשוטות, קח מזוזה אחת ותנשק את זה, תכניס חוט אחד של תכלת בציצית, תהיה מרוצה עם הנקודה הטובה, הקטנה הזאת, אל תחפש עבודות גדולות, תבוא לבית כנסת ותתפלל שחרית, מה יש יותר גדול מזה, אני מלא בנחת רוח כעת שאני בקריה ורואה את האברכים בבוקר בתפילה, אני לא יודע אם כל השנה זה ככה, או רק עכשיו כשהמנהל הגיע לישיבה... בשבע בבוקר אי אפשר להכניס מחט בבית המדרש, בשעה עשר ובשעה אחד עשרה מחפשים מנין בנרות, אבל לפנות בוקר יושבים ולומדים ומתפללים, מה יש יותר גדול מזה.

פשטות היהדות

היום נכנסה משפחה חדשה כאן בקריה, ומאוד קשה לי לבוא לאנשים לקבוע מזוזה, ובפרט אם אנשים לוקחים דירה רק לשכירות, אבל אף לקניה, אין לי את הזמן ב"ה, אבל היום הייתי חייב ללכת לקביעת מזוזה, כי נזכרתי שלייהודי הזה אני חייב הכרת הטוב, כי הוא עזר לי בתחילת התקרבותי, לפני שהתקרבותי היה לי גיס שהוא מקורב לרבינו, ואמר לי בא ואני אראה לך דבר מעניין, בוא איתי למשרד של שומרי החומות בבארא

המחלוקת, וחז"ל בסוף סנהדרין דורשים, 'און' שכל ימיו ישב באנינות, 'בן פלת' פלאות נעשו לו 'בן ראובן' בן שראה והבין, היה לו נס גדול שניצל מהמחלוקת, פלאות נעשו לו, איך הוא ניצל, הגמרא מספרת שהיתה לו אשה חכמה, ואמרה לו, מה אתה כל כך בוער במחלוקת, הרי אם משה רבינו ינצח אתה תלמידו, ואם קרח ינצח אתה תלמידו, כך או כך אתה תצטרך לסחוב את הפארענצ'עס ואת הבמה, למה אתה כולך בתבערה במחלוקת, למי אתה רב, רואים אברכים ובחורים באש נוראית למחלוקת, למי אתם רבים ועל מה, מה זה קשור אליך, זו שטות נוראית לעשות מחלוקת בגלל שאתה שייך לאיזה צד, בואו נגיד שמצאת היכל הקודש, ומצאת את ראש הישיבה, ואם מישהו יגיד לך משהו, שלא תעז ללחום, אם ראש הישיבה רוצה, שהוא ילחם לבד למענו, אל תעשה שטויות, תחשוב מה אשתו של און בן פלת אמרה לו, אם הוא הרבי אתה התלמיד ואם הוא הרבי אתה התלמיד או מה אתה הולך ועושה מחלוקת למען פלוני או פלוני, אל תריב למען אף אחד, מצאת מקום ואתה חושב שרק זה האמת ורק זה המסורה, מצויין, תבוא ותשאל את השאלות שלך, אם יהיה לו מה לענות לך הוא יענה לך, והרי אין לו מה לענות, כי הוא לא יודע לעזור לעצמו איך הוא יודע לעזור לאחרים, וכי בשביל זה תלך ותריב עם אנשים.

יש רק עצה להתפלל אין עצה אחרת

הרה"ק מקאמרנא זי"ע מביא שטרם פטירת הבעל שם טוב הק' זי"ע, שאלו התלמידים, רבינו את מי ניקח לרבי, אמר להם הבעשטה"ק, אני יכול להגיד לכם את מי לא למנות למנהיג, אם תלכו אליו ותבקשו עצה בעבודת השם, והוא יתן לך עצה זו לגאווה, ועצה זו למחשבות זרות, תדעו שהוא לא

לבית כנסת הגדול כאן בהאשקי, וחמיו שואל אותו למה אתה הולך את כל הדרך הארוכה, והוא ענה עם הרבה דרך ארץ, - וכאן המקום להזכיר שכל אברך צריך לדעת לדבר עם המון דרך ארץ עם חמיו וחמותו כמו עם אביו ואמו, אני מהאנשים שניתוספו כאן להיכל הקודש, אבל האברכים שנולדו כאן, קוראים לאביו של האשה, אבא, ככה חתני קורא לי, מה לעשות זה כת כאן... ככה אומרים כאן, וכמובן יש לכבד סבא, ולהגיד לו זידי... פגשתי כאן סבא מאחד התלמידים ואומר לי שהוא הנכד היחיד שקורא לו זידי, כולם אומרים לו אולי הזיידע צריך משהו, אני לא הזיידע של כל העולם, היה זיידע אחד שחלק על רבינו... [הזקן] - האברך שואל את חמיו, אם הייתם יכולים ללכת את כל הדרך ולהרוויח איזה דיל ולעשות כמה דולרים, וכי הייתם חושבים על חום ועל גשם, וחמיו שואל אותו עד כדי כך, אתה באמת חושב שאתה מרוויח משהו, הרי אתה אברך פשוט, ב"ה שהתקרבו לרבינו, ורבינו לימד אותנו פשטות היהדות, ואנחנו שמחים בזה שיכולים ללכת לבית כנסת ללמוד ולהתפלל.

המחפש עבודות גבוהות בסוף נופל

אלו שעולים במדרגות גבוהות על הסולם, של עבודות קשות ונשגבות, בסוף נופלים כל כך חזק, כשיהודים מגיעים לגיל ההתבגרות כבר אין להם את הכוחות שהיו להם בצעירותם, אני לא מדבר כעת על עבודות פיזיות בגשמיות, אלא על כל העניינים ברוחניות וכל החומרות וההנהגות, כבר אין את הכוחות, ואנשים נכנסים לדכאון ונשברים, ואין להם חיות מהדברים הפשוטים כמו ללכת לבית כנסת להתפלל, הוא הולך לבית כנסת רק כי הוא לא מסתדר עם אשתו, נס שאין לו שלום בית ולכן הוא הולך שוב למנחה מעריב, וכשהוא מסתכסך וכועס על מישהו בבית כנסת, אז הוא הולך הביתה

פארק, ואראה לך אברך, שהעבודה שלו זה לספור את המטבעות בקופות צדקה, ותראה משהו מעניין, עלייתי ואני רואה שהוא יושב עם חבילת ספרים, חומש ומשניות גמרא ותהלים, וגיסי אומר לו, תדבר עם גיסי, והוא מתחיל לדבר אלי, תדע שאפשר לדבר אל ד', ולהתגעגע אל ד', ולשוחח איתו וכו', ואני יצאתי משם והרגשתי שאני נמצא בתוך איזה סיפור מסיפורי הצדיקים מהדור הקודם, הרי אני כבר מורה הוראה, וכבר קיבלתי 'שעה' בבית הוראה לענות שאלות, השעה שאף רב לא היה מוכן לקחת... וכאן יושב אברך פשוט שסופר מטבעות ומדבר עם ד', והוא מספר לי שהוא היה צריך דבר פלוני ואלמוני והוא ביקש מד' והקב"ה עזר לו, ושאלתי אותו מה אתה עושה במשך היום, הוא אמר לי, אני קם בבוקר ונוטל ידיים, והולך לבית כנסת להניח תפילין, הוא אמר לי זה העיקר שאני עושה ואחרי זה אני עושה עוד כמה דברים, למשל אני מתווך, אני עוזר לאחים שלי למצוא עבודה... אחרי זה סחבתי ממנו עוד כמה סודות מה הוא עושה במשך היום, ואני מאוד נפעמתי מזה, ולכן באתי אליו היום לקביעת המזוזה.

רשמוח עם התפילין

לרבינו לא היו בנים, היה בן אחד שהסתלק בהיותו תינוק, ורבינו אמר, אני כל כך רציתי שיהיה לי בן שילך לבית הכנסת עם טלית ותפילין. כשיהודי זוכה והולך לבית כנסת כבוקר ומניח תפילין ומתפלל, הוא כבר הרוויח את היום, מעכשיו הכל רווח, ולכן אנחנו רוקדים כל יום אחרי התפילה, והרבה פעמים נכנסים אורחים וזה נראה להם מוזר, ושואלים, לשמחה מה זו עושה, אי אפשר להסביר להם, אני אומר להם שהאנשים כאן שמחים שהניחו תפילין, והם שואלים מה עד כדי כך? יש כאן אברך שחמיו הגיע אליו, והוא רואה שחתנו הולך את כל הדרך עד

וקצת קטניות לתת לאכול, אבל הוא הציל את המלך כי לא היה משהו אחר, ולכן המלך רצה שרק הכפרי הזה יחזיר אותו על כסא המלוכה, וככה יהיה איתנו, כי כולם עסוקים עם עצמם, אנשים עסוקים במה יאמרו עלי הבריות, ואיך אני יכול להאדיר את שמי, ומה יגידו עלי, ושוכחים מהקב"ה, אני הצעתי למישהו בחור עם כל המעלות, אבל האבא שלה לא מוכן לשמוע כי מה יגידו עליו שלקח בחור מהיכל הקודש, והוא מוכן לקחת בחור צרוע וזב שרק לא ידברו עליו, וכמה יש שמחה בשמים כשיהודי עוזב את כל המחשבות האלו, ועסוק עם דברים פשוטים, עם תפילין, עם שחרית, עם תהלים, ועם חומש, ושמעתי פעם מחסיד סאטמאר איש חשוב ועסקן גדול, ואמר לי, כשרבינו מסאטמאר אמר שמלכות שמים תתחזק בזכות התהלים, הוא לא התכוון לתהלים המבואר... רק לאלו שאומרים בתמימות ופשיטות.

לכולם יש את הצרות שלהם – לאף אחד לא איכפת ממך

אנשים מפחדים ממה יאמרו הבריות, ולא קולטים שאף אחד לא מסתכל עליהם בכלל, לאף אחד לא איכפת מהם, למי יש זמן לחשוב מאחרים, אני זוכר שלפני שנים כשזרקו נגדי פשקוילים ברחובות, ופעם אחת הייתי שבור מזה והחלטתי שארים אחד ואביא את זה למוהרא"ש, והוא מתחיל לקרוא את זה, ואומר לי: למי יש זמן בכלל לקרוא מצרות של אחרים, נראה לך שכשמישהו הולך ברחוב הוא מסתכל על הפתק שלך? אין לאנשים זמן, ואמר מוהרא"ש בשם אדם גדול, שלפעמים כשנהיה ירוק ברמזור, רואים כמויות של אנשים עוברים את הכביש, אם יש שם אלף איש, תדע שעוברים כעת אלף חבילות של צרות, לכל אחד יש את החבילה שלו, הבחורים ביקשו ממני הרבה לבוא לטייל קצת ליד הים ליד הבית שלי, היום כבר

וחוזר חלילה, למה שלא יהיה לאדם חיות מזה שהוא הגיע לעשות רצון ד', והגיע לבית הכנסת להתפלל להקב"ה, למה כששואלים מישהו אם הוא מתפלל, הוא עונה אכלתי ותבין לבד שהתפללתי, למה אין חיות מהתשובה: כן ב"ה התפללתי.

לשמוח עם התפילה והתהילים

יש כאלו שכשואלים אותם אם התפללו, הם עונים, וכי זה נחשב לתפילה... רבינו מדבר מזה במעשה של החכם והתם, שהתם עשה נעליים עם ג' פינות, ואומר רבינו ואם התפילה נראית כמו המנעל עם ג' הקצוות. התם לא היה נער ושוטה הוא הלך בישרות, אני זוכר בתחילת ההתקרבות, מישהו שאל אותי, מה? אתה הלכת לשם? הם הרי אנשים עם ראש קטן, חייכתי והלכתי הלאה, ולא עניתי לו שבדיוק זה מה שחיפשתי, מכל החכמות היתירות אני כבר שבע, אני מחפש מקום שמחשיבים כל דבר פשוט, מחשיבים הנחת תפילין ותפילה בבית הכנסת, ולא שמקבלים חיות רק מאיזה סידור עם כוונות גדולות, הבעל שם טוב הק' היה אומר שאחרי כל המדרגות והכוונה אני מניח הכל בצד ומתפלל כמו ילד, כמו התם שעשה נעליים עם ג' פינות, הרה"ק מסאטמאר מביא בויואל משה את המשל של רבינו הקדוש וכותב שם [מאמר ישוב ארץ ישראל סימן ק"נ]: בליקוטי מוהר"ן מברסלב במשלים שלו בסימן ד' האריך בזה מה שיהיה בעיקבא דמשיחא, ותמצית דבריו בקיצור על פי משל, במלך שהלך בדרך, ופתאום ירד מטר גדול, ממש מבול של מים, וכל שרי המלוכה נתפזרו אחד לאחד, והמלך היה בסכנה גדולה וניצל רק על ידי איש כפרי, כמו כן יהיה בעיקבתא דמשיחא שיהיה מבול של אפיקורסות ויתחזק מלכות שמים רק על ידי פשוטי עם שאומרים תהלים בפשיטות. לכפרי הזה לא היה מיטה שנותנים למלך, היה לו קצת קש לתת למלך,

שלי וזה מעשה שלו.

הדבר הראשון בבוקר זה תפילת שחרית

מיד בבוקר הולכים להתפלל, לא הולכים לאף מקום, כי הרי עשית את הטעות הזאת אתמול ושלשום ובסוף לא התפללת, קודם הלכת לכמה דקות לעבודה לשלוח מכתב, קודם הלכת לדקה לבנק, וקודם לתקן את הרכב ובסוף מה היה, אז הדבר הראשון לך להתפלל, וכל אלו שאומרים צריכים הכנה לתפילה, אני מציע שקודם יתפללו ואחרי זה יכינו את עצמם, וכל אלו שאין להם זמן להגיד תהילים כי רוצים להגיד בכוונה יתירה, שקודם יגידו תהילים בפשטות ואחרי זה עם כל הכוונות, רבינו אמר שהתפילה כל כך גבוהה, שאם דוחים את זה קצת בסוף לא מתפללים, ורבינו מבאר עם זה דברי אבא בנימין במסכת ברכות, כל ימי הייתי מצטער שתהא תפילתי סמוך למיטתי, דבר ראשון שעושים כשקמים, הולכים למקווה ולהתפלל, אשריכם הזוכים לטבול במקווה לפני זה, אבל מיד ללכת להתפלל.

מקווה – המתקת הדינים

חסידי ברסלב לא מוותרים על יום בלי מקווה, רבינו אומר בספר המידות שמקווה מבטל דינים, דינים הכוונה שבן אדם לחוץ במוח שלו, ויש לו שם כל מיני בלבולים וקושיות, ולחצים ונסיונות, והמתקת הדין זה לא איזה מילה רחוקה, זה להמתיק את הלחץ שיש לאדם במח, אם זה מהשלום בית שלו, או מחשבונות תשלום, או מאלו שלחוצים איך יחתנו את הילדים, עוד לפני שהילדים נולדו, אני זוכר כשהייתי שנה ראשונה, ועוד לא היה לי צדיק, ישבתי עם אשתי והיינו בדאגה ופחד נורא איך נוכל לחתן ילדים, אני בקושי מצליח להסתדר בכל חודש מדמי הכולל וכו', בקושי משלם שכירות וחשמל,

אי אפשר ללכת לשם כי זה נהיה מאוד לא נקי בקדושה, אבל פעם היה אפשר ללכת, והלכנו עם הבחורים, ורואים משם את כל הבניינים היפים של מנהטן, ואמרתי לבחורים, אתם מסתכלים וחושבים, אני טיפש ונשאר בישיבה, אפשר לעשות שם כסף ואושר וכו', אבל תדעו שכל חלון שאתם רואים שמאיר שם במשרדים של מנהטן, יש שם צרה אחרת, בחלון הזה יש מישהו ששלחו לו מכתב שמנתקים לו את החשמל, בחלון הזה מישהו שמחכה למשפט קשה, בחלון הזה יש מישהו שהשרץ שלו שקורא לעצמו הבן שלו, הרג מישהו והוא הסתבך, ככה יש בכל חלון וחלון, וכולם יש להם את הצרות שלהם, ולאף אחד לא איכפת ממך, מה אתה עסוק עם מה יאמרו הבריות, תעשה את מה שאתה צריך, אל תחשוב מאחרים תחשוב מהקב"ה בתמימות ופשיטות.

להיות שמח עם 'המעשה שלי' בגשמיות וברוחניות

התם היה מאוד שמח שהוא עשה את הנעליים והצליח להרוויח משהו, ואשתו אמרה לו למה אתה שמח, הרי אנשים אחרים עושים הרבה יותר כסף מזה, ענה התם: זה מעשה שלי וזה מעשה שלו, ועוד למה לנו לדבר מאחרים, ונעשה חשבון מה הרווחתי מיד ליד, כל משפט שהתם אמר אפשר להתעמק ולראות את החכמה הגדולה שיש בזה, אבל רבינו סיים את הסיפור ואמר 'אם התפילה נראית כמו נעל של ג' קצוות', רבינו לא הסביר כוונתו, אבל רבינו רצה שלא נלמד את הסיפור של התם רק על ענייני גשמיות, רק להיות שמח כשלא עושים הרבה כסף, ולדעת זה מעשה שלי וזה מעשה שלו, אלא אף כשזה מגיע לעניינים רוחניים, ואני רואה שהתפילה שלי נראית איך שזו נראית, אני צריך להיות מאוד שמח עם זה, ולהחיות את עצמי עם זה, אם מישהו אחר מתפלל יותר טוב, זה מעשה

את העבודה ויש את הבית ואסור שהעבודה יהיה על חשבון הבית.

לא להיות עסוק כל הזמן עם העסקים

אין ספק שצריך פרנסה, וצריך שפע וברכה רבה, אבל יש אשה וילדים, כשהגענו כאן לגור באיזור ההרים, ראינו דבר מעניין, יש כאן את הגויים ההדוקים בדת שלהם, וביום ראשון אין עם מי לדבר, אין מה לנסות להתקשר אליהם שיבואו לעבוד ביום ראשון, הגעתי לפני פסח ביום ראשון על הבוקר לבוא לקנות בסופר מרקט בקריה, ואני רואה שהחניון מפוצץ ברכבים, כל כך שמחתי שבטח הגיעו מלא אנשים לקנות אוכל, כנראה הגיעו מההרים מסביב לקנות, ברוך השם יש לו פרנסה, ואני נכנס לחנות אני רואה שאין נפש חיה בפנים, לקח לי כמה דקות לקלוט של מי הרכבים, אני רואה בחוץ את הגלח עומד על המדרגות ממול, והוא מברך את הציבור שלו ועושים לו באגלייטן... הבנתי מה הולך כאן, ואני חושב לעצמי להבדיל אלף אלפי הבדלות, למה אצלינו כשיש לנו פטור מעבודה ביום ראשון, אנחנו כבר מוצאים מה לעבוד ומה להתעסק, למה לא מקדישים את היום הזה לאשה וילדים, או לשבת ביום זה בכולל כל היום, ברוך השם שיש שפע גדול במוסדות ואני מחפש מה לפתוח, אולי אפתח עוד כולל, כולל ביום ראשון לבעלי בתים, ואחרי זה ילכו הביתה וידברו קצת ויתפייסו קצת, למה עסוקים כל הזמן עם הכסף והכסף, ודמיונות שעוד מעט כבר יהיה לי בשפע, וככה רודפים אחרי הבהמות, ובסוף קולטים שהילדים לא מסתכלים עליכם.

אני מתחנן אליכם תלמידי היכל הקודש, אל תהיו טפשים, זה נכון שצריך להיות נאמן בעבודה ולהיות מסור לבעל הבית, אבל לא להיות עבד, ושלא יהיה דבר כזה שאשתך תפחד להתקשר אליך אם הבן שלך איחר

איך נחתן ילדים, כל הדינים האלו יכולים להתתיק במקווה, יש הרבה עצות מרבינו על המתקת הדינים, ומקווה אחד מהעצות, אנשים יכולים להרגיש על עצמם, שלחוצים ממה שהו והולכים למקווה ומרגישים יותר טוב.

לא לעבוד על חשבון הבית

אחרי שהולכים למקווה ומתפללים שחרית, לא לשכוח ללמוד את הדף גמרא, אנחנו לומדים דפים מאוד יפים כעת בתחילת בבא בתרא, גם מי שגורס כל הזמן מבין מה שגורס, הגדולה והחשיבות של מצוות צדקה, הגמרא מספרת על החשיבות של כל פרוטה של צדקה, ואברך שזוכה והלך למקווה והתפלל שחרית וגרס גמרא והכניס פרוטה לצדקה, הוא כבר הרוויח את היום שלו, עכשיו הוא יכול ללכת לעשות פרנסה, אבל הוא צריך לדעת שיש שתי פרנסות, שתי עבודות, העבודה להביא מזון ומחיה, והעבודה בבית עם האשה והילדים, אני לא מבין איך אברכים מפקירים את הבית למען העסק, אני מדבר לאברכים שהם כבר בהיכל הקודש וכבר טעמו מהיין ההונגרי, הרי רבינו אמר שמי שכבר טעם יין הונגרי אי אפשר לרמות, מה עובר עליכם, למה אתם מוכרים את האשה ואת הילדים בגלל העסק, וכי שווה בכלל להחזיק עסק אם זה המחיר, שומו שמים, תנתק את עצמך מהעסק, הרי אתה רואה שזה גלגל שלא נגמר, כל הזמן אתה אומר עוד מעט אני מייצב את העסק וזהו, ובינתיים הילדים גדלים כמו יתומים, ואין לך מושג שהילד שלך עובר קשיים בחדר, אתה לא מדבר עם המלמדים, וכשהילד מאחר להסעה, אתה צועק על זה שמבקשים ממך עזרה לקחת אותו, מה אתה צועק, אם הילד שלך איחר, תעזוב הכל ותיקח אותו לתלמוד תורה, זה הפרנסה האמיתית שלך זה העתיד שלך לדורי דורות, מה עובר עליך שאתה מוכן לפספס על הכל, בגלל העסק, וכי צועקים על אשה בגלל עסק, תזכור שיש שתי עבודות, יש

השני, והוא הלך ולא רצה... היה פעם מישהו שהגיע לישיבה ואמר לי איזה יפה הישיבה וכו', אמרתי לו גם, בוא נתפייס, תגיד לי סליחה אני יגיד לך, הרי לפני שנים לכלכת עלי, הוא לא הצליח להגיד סליחה, ומי שלא יכול להגיד לי סליחה, בטח שלא מצליח להגיד את זה בבית, אני מבין שאני מדבר דברים מאוד ילדותיים, העלו כאן תינוק על הבמה, ואנשים מבוגרים עם זקן אפור מגיעים לשמוע את התינוק מדבר... אבל אני אומר לך דברים חשובים לחיים, אם תלמד להגיד 'סליחה' לא יקרה כלום, תגיד: אני מבקש סליחה אני יותר לא אעשה את זה, וגם אם היא צועקת עליך ולא מוכנה לקבל את זה, תמשיך לדבר בעדינות ותגיד שזה לא יקרה.

מחלוקת בבית הורס את כל הילדים בבית

רש"י אומר השבוע, בא וראה כמה קשה המחלוקת, שהרי בית דין של מטה אין עונשים אלא עד שיביא שתי שערות, ובית דין של מעלה עד כ' שנה, וכאן אבדו אף יונקי שדים. את הדבר הזה יכולים כולם להעיד, בבית שיש מחלוקת, כל הילדים סובלים, גם הקטנים ביותר נענשים, אני כבר עשרים שנה בענף החינוך, ולא היה צריך ללמוד שום חכמה כדי לראות אם הילד מגיע מבית בריא או לא, האם ההורים רבים או לא, ילדים שכועסים על הקב"ה רח"ל, בדרך כלל זה כשמשוהו בבית לא בסדר, וההורים צועקים ורבים זה עם זה, מריבות זה לא דווקא זריקת צלחות אחד על השני, ואז אומר האברך אני לא זורק צלחות אבל היא צריכה לפייס אותי היא אמרה לי זה וזה, זה גם מריבה, אל תחכה שהיא תפייס אותך, תעבור על מידתך ותפייס אתה, ותשכין שלום בבית שלך, ועליך אמרו חז"ל הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים עליהם הכתוב אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו, לא קרה כלום אם היא אמרה משהו, ואם היא אמרה לך שזה כבר מאוחר ועדיף

להסעה, בסוף הוא יגיע לקעמפ אחר, יעלו אותו על אוטובוס אחר, תסדר את עצמך בלילה שתוכל לעזור בבית בבוקר.

תפייס גם אם אתה לא אשם

התורה אומרת השבוע וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירם, ואומר רש"י, מכאן שאין מחזיקין במחלוקת שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום. בדרך כלל כששני אנשים רבים זה עם זה, כל מי שפגע בחבירו חייב לפייסו גם אם זה קשה, וזה דבר פשוט, אבל אנשים חושבים, מה אעשה כשאני לא אשם, ביזו אותי, ואני לא עשיתי כלום, וכי אז אני גם צריך ללכת לפייס, מלמד אותנו משה רבינו, שדרך התורה היא ללכת ולפייס גם כשפגעו בך, כפי שעשה משה רבינו כשהלך לעשות שלום עם דתן ואבירם שחלקו עליו, ואת זה צריכים לקחת איתנו הביתה, כילפעמים בבית יש הרבה לחץ נפשי, מרוב טירדות עם הילדים, ויוצא פליטת פה, ואומרים איזה מילה, מזכירים איזה סיפור ישן איזה טעות שעשו לפני עשרים שנה, ומרגישים פגועים מזה, צריך לדעת שאין לנשים הרבה כוחות, הם כל כך טרודים עם הילדים, ולא קרה כלום אם היא אמרה איזה מילה, ואל תחכה שהיא תפייס אותך, תלך אתה לבקש סליחה, תעשה את מה שמשה רבינו עשה, וככה זה גם עם ההורים שלך וגם עם ההורים שלה, וגם עם שאר בני משפחה, גם אם מישהו עשה לך עוולה גדולה, תלך אתה ותפייס אותו, אני גם פוגש אנשים שמאוד פגעו בי, ואני מפייס אותם.

קשה לאנשים לבקש סליחה

מצאתי לאחרונה מחנך מאוד גדול, ובזמנו ראיתי איך שהוא ניהל הפגנה גדולה נגדי, אני מזמן מחלתי לכולם, וכשפגשתי אותו אמרתי לו, אתה פעם בזית אותי, בא נתפייס אחד את

המאכלים למנהגים לך ותצא לקניות ותביא לבד, תביא גאלע מג'י ענד ג'י, וכבד מג'י בי, וארבעס מגלויבערס, וכי אם היא שכחה לקנות משהו היא כבר חייבת מיתה, איך יגדלו הילדים, איך אתה רוצה שהילדים יכבדו אותך, הרי הם מחוייבים לכבד אותך, ורואים איך אתה מוצץ את הדם לאשתך, לילדים אגיד שהם חייבים לכבד אותך ויתפללו על זה להקב"ה, אבל לך אני אומר עכשיו הם לא מסוגלים לכבד אותך, מה קרה אם היא לא מוכנה לצאת לאירוע כשרצית, למה אתה כועס עליה ואומר שאתה לא הולך, אני מדבר דברים ילדותיים, אבל מי שלא מוצא חן בעיניו שילך הביתה לריב עם אשתו, ואצלי התינוק יהיה שלום בית ברוך השם, ב"ה לא רבתי בבית לפני ההתקרבות, אבל מוהרא"ש לימד אותנו כמה להחשיב את השכינה, להחשיב את האשה, וכי היא סמרטוט, ירא שמים שומר על כבודה.

יראי השם מכבדים את האשה

כולנו רואים בעת לוויית שבנים מבקשים מחילה מהורים וככה זה בין בני זוג, כי כשנמצאים הרבה שנים יחד לא ימלט שלא פוגעים וכו', לפעמים כשרואים לווייה של אדמו"ר גדול ועומד שם הבן ללא טיפת שכל ואומר, אני מבקש מחילה אם אולי פגעתי בך, מה יקרה אם תגיד אבא אני מבקש סליחה, כי כל ילד יש לו מה לבקש סליחה, ואם לא יבקש כעת יצטרך ללכת לבקש מחילה עם עשר אנשים על קברו, יש לכל אחד מה לבקש, בין אב לבנו וכ"ש בין איש לאשתו, כי שני אנשים הכי קרובים לא ימלט שלא יקרה משהו ביניהם, וסיפר מוהרא"ש שהוא היה בלווייה של אשתו של הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך, ושמע שהוא מספיד ואומר, הקב"ה יודע שאני לא צריך לפייס אותך,

שלא תבוא הביתה, אל תאיים שבאמת לא תבוא, תבוא ותעזור לה עם הילדים, ואם היא כועסת תחשוב איך אתה יכול להוציא אותה מהמצב רוח הרע הזה ולשמח אותה, תפייס אותה ותגיד שזה לא יקרה שוב, שלא יהיה כקורח ועדתו, אם יש שלום בתוך הבית, שורה השכינה בבית, והילדים גדלים בריאים.

שמתי לב במשך השנים שהרבה פעמים בחורים יוצאים בלילה לטייל, ויש בחורים שאמרו שבלילה לא הולכים לטייל, ושאלתי אותם למה, ואמרו, שאבא שלהם לא מרשה, ואמרתי להם, הרי אני יודע טוב מה אתה עושה כל היום, פתאום יש לך בעיה עם האבא, ואמרו, נכון שבמשך היום אנחנו לא עושים כלום, ואז אנחנו יוצאים לטייל, אבל בבית טוב לנו, משוחחים יפה אחד לשני, לא קרה כלום אם ילד שפך משהו, לא צועקים עליו, יש כאן אברך שלמד בישיבה אחרת, ושם היה מגיד שיעור, אחד מהמג"ש הכי מבוקשים בעולם הישיבות, ואף אחד לא הצליח להסתדר איתו... ואני עבדתי באותה ישיבה, ואחד ההורים שהתפלל אצל סבא שלי בקארלסבורג, הגיע לישיבה לאיזה שמחה, וראה אותי, ושואל אותי, מה? אתה עובד כאן? איך אתה מסתדר עם המג"ש הזה? אמרתי לו שאנחנו מסתדרים יפה מאוד, וכי אלך לספר הכל... אמר לי האבא, אני מעדיף לאכול את השטריימל מלהאמין לך שאתה מסתדר איתו, לך ותשמע את הקולות וברקים שיוצא מהבית שלו אם חסר קטשופ לבשר, ואם אשתו לא מסתדרת איתו אף אחד לא מסתדר איתו, וכי צועקים על אשה בגלל שחסר סודה קר? וכי יושבים וכועסים בשולחן שבת כי חסר איזה מנהג שנהגו לאכול אצלם.

על אשה לא צועקים

יתבייש האברך שצועק על אשתו, אשתך לא חייבת לך כלום, ואם אתה צריך את כל

אבל בשבת אני לא מקשיב לכלום, אני שמח עם הקב"ה אני שמח שאני שומר שבת, אני שמח עם דברים פשוטים.

לא קרה כלום אם לא מוכן המאכלים של שבת
ר"ח

שבת זו היא שבת ראש חודש, לא לשכוח להכין איזה מאכל מיוחד, אבל אם שכחו זה לא נורא, התם היה אומר לאשתו להכניס קוגל, והיא חכתה לו חתיכת חלה והוא מאוד שיבח את זה, ואחרי זה ביקש חתיכת קוגל ירושלמי והיא חתכה לו עוד חלה ושיבח את זה, ואחרי זה ביקש קוגל תפוחי עץ והביאה עוד חתיכת חלה והוא שיבח את זה, וככה עשה על כל המאכלים, קוגל בצל וקוגל שום, והוא היה שמח והרגיש בחלה את כל הטעמים, אל תעשו מחלוקת, תשמרו על הילדים שלא יפלו בפי הארץ מהמחלוקת.

להתחזק בתפילה במנין

הלוואי שאצליח לפעול אצלכם את הדבר היחיד הזה, להתפלל כל יום שלש פעמים ביום, ואף אם אתם במקום שאין מנין, לפחות תתפללו בבית המדרש, ולא בבית, ומי שמרגיש שהוא לא יכול ללכת לבית המדרש מכל מיני תירוצים, תדע שגם לי יש תירוצים, הרבה פעמים בשעות הלילה כשעוד לא התפללתי מעריב אני חושב שיש לי דין של חולה אני פטור ממנין, אני בן אדם כמוכם, אני כל כך חלש, ואעפ"כ אני יורד לבית מדרש, וכשמגיעים לבית מדרש כבר מקבלים כוחות, וחוזרים הביתה עם כוחות רעננים ואפשר להמשיך לעשות עוד דברים לעם ישראל... ואם אתם צריכים ללכת למרחקים בשבת לבית כנסת, אל תתלוננו, אף אם אתם מזיעים, הרי כל השבוע אתם חוזרים מהעבודה מזיעים ולא מתלוננים, למה רק בשבת קשה החום והזיעה, אל תראו לילדים שיש קושי בתפילה, שיראו

ואמר מוהרא"ש כולנו בכינו שם, כי זה צדיק אמיתי שלא פוגע באשתו ומכבד אותה, צדיק זה לא מי שמצא איזה חומרא על חומרא על חשבון אשתו, והוא מרגיש עם זה הכי גדול בבית מדרש, ויש לו את המצות הכי אמיתיות, והאתרוג הכי מהודר, והוא הרי לא שמח עם המצוה, כי התפילין שלו כמעט כשרות... רבינו קורא לזה דמיונות בחלק ב' סימן מ"ד, בזה"ל: גם מחכמות שיש בעבודת השם בעצמו צריך להרחיק מאוד, כי אלו אינם חכמות כלל והם רק דמיונות ושטותים ובלבולים גדולים, ואלו החכמות מפילין מאוד את האדם מעבודת השם. צריך להיות בשמחה עם הקב"ה, בשמחה שאני לובש תפילין, מה צריך יותר מזה, אני יהודי, ויש לי מזוזה, מלאים מצוות כרימון, אני לובש ציצית, ואם זה קשה לי בעבודה לא אוריד את הטלית קטן, אם זה יכול להיקרע בעבודה אניח מתחת לחולצה.

להיזהר מהשדים של ערב שבת

חז"ל אומרים שאחד הדברים שנבראו בכין השמשות זה השדים, ל"ע אפשר לראות את זה, מגיע ערב שבת, אנשים נכנסים לכעס נוראי, שד נכנס בהם, לא יודעים למה הם עצבניים, מה קרה להם, עד אחרי הדגים כליל שבת הם בכעס, יש נוהגים בין הדג למרק עדיין להיות קצת בכעס, אבל אחרי המרק כולם מאשרים שמותר כבר להיות בשמחה, כשר' נתן הגיע לרבינו ושמע כמה חייבים להיות בשמחה, הוא אמר שהוא מפחד לשיר שירים איטיים ורציניים בשבת שלא יכנס לרצינות, את השיר ששרנו מקודם על מעין עולם הבא, הוא אמר שהוא לא רוצה לשיר בשבת, כדי שיהיה רק בשמחה כפי שרבינו אמר לו, שבשבת צריך להיות רק בשמחה, אני שמח בשבת שאני לא נוסע עם רכב, ולא שומע חדשות, אפילו שאני מתוח מי הולך לנצח, אני לחוץ שהעולם הולך למלחמת עולם שלישית פוטיץ עם אירן וכו',

איתה, לא לריב בפני הילדים, אנשים נוסעים לחופש ואין להם מה לעשות, הרי הם לא מסוגלים לשבת יחד שעה אחת בבית, איך יסתדרו שבוע שלם לבד בחופש, יהיו עסוקים כל הזמן עם הטלפון שהזמן יעבור קצת, שבוע שעבר הודעתי על תקנה חדשה, כי ניסיתי לבקש שלא יוציאו את הטלפון מהמשרד, ולא הצלחתי, אחרי זה ביקשתי שלא יכניסו את הטלפון הביתה, וישאירו ברכב, ולא הצלחתי, היום אני מבקש דבר אחר, אל תכניס את זה לחדר שינה, זה אכזרי מאוד להכניס את זה הביתה, אתה מזלזל בכל רגשותיה, תטעין את זה במטבח, אל תזלזל בה, קצת שכל וקצת מידות, וכי היא חפץ ואובייקט, לא עושים דבר כזה, ואם אתה חושב שהעסקים שלך יעבדו רק בצורה כזאת תמשיך עם העסקים האלו, ותגיד לי אחרי זה אם זה שווה, וכי שווה להיות עצמאי כדי להפריע את כל הבית שלך, אברך פותח עסק להיות גרפיקאי, ואולי מישהו בלילה ירצה עבודה אז הוא לוקח איתו את הטלפון למיטה, עדיף להיות שואב מים מאשר לעבוד בצורה כזאת.

האברך כאן סיפר סיפור יפה, ואם זה היה כתוב במכתב בעצתו אמונה היו אומרים שזה סיפור מומצא, הוא עשה ברית לבנו, וחמיו התקשר אליו לפני זה ואמר לו: אני רוצה להגיד לך שכל הכיבודים כבר סידרתי, קוואטער בשבילי, סנדקאות בשבילי, וגם הברכות בעבורי, ואת ה'הרחמן' בברכת המזון ניתן לאבא שלך, וסבא שלך יברך ברכת המזון, והוא ענה לחמיו: ישר כח לשווער שכל כך עוזר לי בכיבודים, והיו מאוד שמחים, הרי אם לא ידע מרבינו, הוא היה יכול להדליק אש בדקה, ולהגיע עד כדי גט, וכי לאבא שלי אתה נותן הרחמן? וככה ממשיכים עוד מילה ועוד מילה ויש אש, כשמוהרא"ש היה אברך הוא היה הולך לסידור קידושין, יום אחד הוא הודיע שהוא לא לוקח יותר, כי יום לפני זה הוא הלך לסדר קידושין והוא שומע איזה רב

את השמחה שיש לכם מהבית כנסת, תהיו שמחים שאתם יהודים, הייתי היום באיזור החדש כאן בקריה, והראו לי על אחד השכנים שנראה כגוי גמור, והוא אומר שהוא יהודי, צריך להיזהר אם עוצרים אחד מהם לשבת גוי, יש הרבה שהם יהודים, ולמה הם נראים כך, כי ההורים שלהם לא העבירו את השמחה והחיות מהמצוות, הם בכו והתלוננו שכל כך קשה להיות יהודי, ולכן הילדים החליטו לא לעשות דברים קשים.

ההליכה למרחקים לתפילה בוודאי יועיל

בוויליאמסבורג אני הולך מרחק רב הביתה מהבית מדרש, ואחרי זה יש לי עוד שבע קומות לעלות, אנחנו מגיעים למעלה רטובים לגמרי, אבל כולנו שמחים, הילדים שלי מכירים את הפזמון שלי, שאף שכאן בעולם הזה אני ראש ישיבה, אבל שם בעולם הבא זה עולם האמת, ויניחו את כל הדברים שלי על המשקל, ויהיה מאוד מפחיד, ואז יניחו את שבע הקומות, ובטוח שזה יעשה משהו, פעם הייתי אומר שבטוח שזה יכריע את הכף, אבל היום אני כבר לא אומר כך, כי יש סיפור מהרה"ק מסאטמאר, שהגיע אליו יהודי לסעודה שלישית מעבר לגשר, שאל אותו הרבי, איך הגעת כל הדרך הזה, מה עם שמירת עיניים, ענה היהודי, שלמעלה בעולם האמת יניחו על המשקל את כל הגשר הגדול וזה בוודאי יכריע את הכף, ענה לו הצדיק, מאיפה אתה יודע כמה שוקל ראייה אחת אסורה, אולי זה שוקל יותר מגשר כבד, ולכן אני לא אומר שזה וודאי יכריע, אבל זה וודאי יעזור משהו, כל ההליכה בשבת וכל הדברים הטובים בשבת יעשו משהו.

לא להכניס את הטלפון שיהרוס את הבית

ואם אתה מרגיש חובה לדבר משהו חריף עם אשתך, אז תיסע איתה לחופש ושם תריב

מבוגר גונח שם ואומר, נותנים לאברך סידור קידושין ואני עם זקן לבן ולא מסתכלים עלי, מאותו רגע הוא הפסיק לסדר קידושין, לא לפגוע באחרים, העיקר שיהיה שלום אצלכם בבית א גוט שבת.

דברים שנאמרו אחרי לימוד הדף גמרא ב'שיעורי גן עדן התחתון'

ברוך השם מיר האבן זוכה געווען צו לערנען א דף גמרא

במשרד, שם יהיה כל הדברים הדרושים תיקון... וכשמסיימים את העבודה הולכים הביתה והולכים ללמוד, כי לי בני ישראל עבדים, לא להיות עבד לעבדים, אני אומר גם למנהל המחנה כאן, אתה עובד אצלי מתשע בבוקר עד חמש אחה"צ, אחרי זה אם אתה רוצה תעשה חסד עם אנשים, אבל מצידי העבודה הסתיימה בחמש.

עשה למען תינוקות של בית רבן, עוד מעט הילדים שלכם גדלים, צריך לעשות להם בית בריא, אי אפשר לצעוק על הילד: תביא לי נחת, ואם לא, אתן לך מכות רצח.

יוחנן מירושלים היה כאן בחג השבועות, ואמר לי שהוא מאוד נהנה אבל הוא חייב לחזור, כי אם הוא ישאר כאן הוא עוד מעט יגיד דעות לראש ישיבה מה לעשות עם התלמוד תורה והבית ספר, ולכן הוא חייב לחזור מהר, ולהתגעגע ממרחקים, כפי שרבינו אומר במעשה י"ג, שהלב עומד בקצה אחר של העולם והמעייין בקצה השני של העולם, והלב כוסף ומשתוקק תמיד מאוד מאוד לבוא אל המעיין וגם המעיין משתוקק אל הלב בהשתוקקות גדול, ואתם שזוכים להיות בגן עדן לא יודעים להעריך.

אתה שואל מה לעשות עם לקוחות שמתקשרים

בבא בתרא דף ה.

- סיפרתי לכם כמה פעמים מה ששמעתי ממוהרא"ש שסיפר שהרה"ק הישמח משה זי"ע נרדם פעם א' על גבי הגמרא שלו, והוא רואה בחלומו שהוא מסתובב למעלה בין המלאכים, הוא שואל אותם, איפה הגן עדן, הם ענו לו, הגן עדן הוא בדיוק איפה שאתה יושן, הגמרא, אין גן עדן יותר גדול מזה, אני כל כך מקנא בכם תושבי הקריה אשר יכולים לשבת כאן בגן עדן עם דף גמרא, אני יודע שאתם לא מאמינים לי ואתם תשאלו אותי אם כל כך טוב כאן למה אני לא מגיע לגור כאן, אבל מוהרא"ש אמר לי פעם, אל תתן אף פעם דין וחשבון על דברים שאתה עושה או לא עושה, ואולי הוא התכוון באמת על הדבר הזה, שאני עוד לא עברתי לגור כאן בקריה, כמה וכמה פעמים הוא אמר לי כך, אתה תעשה מה שצריך ואל תתרוץ תירוצים לאף אחד, ואני פשוט מקנא בכם.

- בעיר יש בלאגן לא יודעים מתי זה בוקר ומתי זה לילה, רכבים מצפצפים כל היום והלילה, כאן בקריה אפשר לחיות בריא, אסור לאברך להיות גוי היספני שעובד עשרים שעות ביום, למי ועל מה, צריך להיות מסודר לדעת בדיוק מה השעות של העבודה, ולזכור לא להיות עבד לטלפון ולחדשות, להשאיר הכל

שבת זה וודאי, פרנסה יכול להיות שכן ויכול להיות שלא.

ברוך השם מקום יפה כאן, אנשים מאוד טובים גרים כאן, בעיר אם אתה הולך רק מהבית שלך עד לשחרית בבית כנסת, אתה חייב רחמי שמים מרובים לחזור יהודי כשר, וייליאמסבורג כבר לא אותו עיר כמו פעם, היום נהיה מאוד פרוץ, הגויים השחיתו את העיר בצורה נוראית בשנים האחרונות.

צריך לעשות תוכניות לאומן, לקנות כרטיסים, נוסעים כבר לרבינו, הממשל במולדובה, רוצים לעשות ויזות כדי לעשות קצת כסף, ולצערי יש אנשים שמנסים להשתלט על אחינו מישראל וגם לעשות כסף, משתלטים על מירון ועל אומן מטעם ממשלת ישראל, והחמורים לובשים חגורה והולכים להצביע בשבילו ושרים לעשות נחת רוח, עשו מצב גדול שנה שעברה כאילו הם מחלקים כסף במולדובה, והאמת היא שהם שלטו על המטוסים, ורק מי ששילם להם הרשו לו להמריא את מטוסייהם, הכל כסף.

רבינו אמר מהבעל תפילה: מכסף לא תדברו איתי, מוהרא"ש אמר שהוא נקי מתאוות ממון, לא היה אצלו הבדל אם הוא מדבר עם מליונר או עם בחור שהוא לא רואה ממנו דולר, כמובן שהיה לו הכרת הטוב למי שעזר, אבל לא הבדיל בין עשיר לעני, אני זוכר ששנה אחת בפורים בחור אחד דפק בבית של יהודי שהיה גר ליד מוהרא"ש לבקש צדקה, והיהודי נתן לו אלף דולר, הבחור שלח את החבר שלו, והוא גם קיבל אלף דולר, וככה עוד בחור ועוד בחור, כולם קיבלו אלף דולר כל אחד, וראו שמדובר במליונר גדול, הם שיכנעו אותו שיבוא למוהרא"ש לשיעור ליל שישי, ובנו עליו שהוא יתן מבנה גדול, באותה תקופה הסתובבו אצל מוהרא"ש כחמש עשרה בחורים, מן השמים שלחו אותם כדי שיהיה לו למנין, וחשבו להקים להם ישיבה ולא ידעו מאיפה לממן את זה, ואני זוכר את זה שהביאו את העשיר הזה

בעשר בלילה, אני לא יודע מה להגיד לך כי אני לא מכיר את הבעיה, כי מאז שקניתי את הפלאפון שלי זה על שקט, ואף אחד לא יכול לצלצל ולהעיר אותי ולהפריע לי, הרבה אנשים באמת מאוכזבים שמתקשרים ואני לא עונה, אבל אתם צריכים לדעת שהטלפון לא מיועד לשרת אנשים אחרים, הטלפון מיועד לשרת את עצמכם, שיהיה לכם טלפון כשצריך, ולא שלקוחות ישגעו אתכם באמצע הלילה, אני לא מבין למה יש לך בעיות עם לקוחות שמתקשרים, הרי אני מתקשר אליך ואתה לא עונה...

אם הבעל הבית מבקש ממך כעת בעונת הקיץ שיש הרבה עבודה תבוא לעבודה גם ביום ראשון, זו כבר בקשה הגיונית, ואתה לא חייב לסרב, אבל צריך להיות מסודר, ולא להישאר בלילה עד מאוחר בלי שום תוכנית, ואם נגיד שאתה לא יכול לסיים בחמש, כי אתה עובד במכולת, אז תסיים בשש או בשבע, אבל אם אתה מסיים בתשע, תבקש מהקב"ה שתמצא פרנסה יותר טובה, ומי יעבוד במכולת, זה שלא התפלל אל ד'... ר' נתן פגש יהודי ושאל אותו מה עושה לפרנסה, וענה שהוא עובד בחברה קדישא, שאל אותו ר' נתן, מה תעשה אם לא יהיה לך צרכי שבת, וכי תבקש מהקב"ה שישלח לך פרנסה, לך תעבוד ביהלומים, שאל משהו אם ככה, אז מי יעבוד בחברה קדישא, ואמרתי לו שרק מי שלא יודע מהעצה של תפילה, והוא לא יודע שאם אין לו פרנסה הוא יכול לבקש מד', הוא יכול לעבוד בחברה קדישא, וכך הוא לא יבקש מהקב"ה שימותו אנשים רח"ל, וכך יהיה לכולם אריכות ימים.

בבא בתרא דף ו.

אם לומדים דף גמרא זה משהו בטוח, זה משהו שנשאר לנצח, העסקה יכולה להצליח ויכולה שלא להצליח, אבל אם קראת קר"ש זה משהו שהנחת בצד, אם הנחת תפילין זה משהו בטוח, תפסת מקווה הכל רווח, שמרת

כמו היום שכולם לומדים עם אברכים וכו', אז למדו רק מי שבאמת היה צריך, והוא שאל אותי: האם כשאתה הולך להתפלל שחרית אתה מבקש על פרנסה? הרי אתה בטוח שיתנו לך משכורת מהמשרד, ואני הולך כל בוקר לבית כנסת ומבקש מהקב"ה שישלח לי פרנסה, היה לי כזו צביטה בלב מזה.

כשיהודי מגיע לשחרית ועוטר את עצמו עם הטלית, והוא יודע שיש לו חשבונות לשלם היום ואין לו מושג מאיפה לשלם, והוא בוכה להקב"ה 'ברך עלינו את השנה הזאת', אין טעם יותר טוב מזה, הוא סומך רק על הקב"ה ובוטח בו, כילד שבוטח באמא שלו, כשאברך מקבל טלפון מאשתו שצריך לצאת היום למכולת לקנות לצרכי שבת, ואין לך מושג מאיפה, והולכים לפינה ובוכים להקב"ה, יש לזה טעם עילאי, משהו שעולה על הכל, אתה נדבק להקב"ה ותלוי בו, זו הרגשה מאוד גדולה, התוצאה כבר לא משנה, בוודאי שהתוצאה היא שהקב"ה שולח לך כסף, אבל העיקר זה הבקשה מתוך קשר עמוק, שיודעים שרק הקב"ה יכול לעזור לך ואתה תלוי רק בו.

שלא תחשוב שאני בעד שלא יהיה לכם שפע, אני מברך אתכם בהרבה שפע, אבל הענין הזה הוא לא רק על פרנסה, על כל דבר ודבר, הדק היטב היטב הדק כי הקול יפה לבשמים, בן אדם מרגיש שמהדקים אותו ומלחיצים, והכל הוא כי הקול יפה לבשמים, לשמים, שיפתח את הפה שלו וידבר להקב"ה בשמים וירגיש קרבת אלוקים, אברכים שב"ה מצליחים היום נזכרים בזמנים האלו, כשלא היה להם כלום בבית, ולא יכלו לקנות לחם אחד, והרימו עיניהם להקב"ה והוא עזר להם, הם כל כך משתוקקים לקרבת ד' שהרגישו אז, אני חושב שהיום כבר אין מושג כזה של עניות, כי מי שיגש בשקט לבעל הסופר מרקט ויבקש לחם, הוא יתן לו לחם אחד, אבל לפני שהקימו כאן את החנות, לא היה לאנשים לחם לאכול כפשוטו.

למוהרא"ש בחדר, אחרי השיעור ליל שישי, ומוהרא"ש אמר לו שיהיה לך הרבה הצלחה ובשורות טובות, לא התפעל כלום ולא דיבר איתו כלום, אלו שהביאו אותו ממש התאכזבו וכבר בנו בראש שלהם כל מיני דמיונות.

- ניסו לסחוב את מוהרא"ש למדינה אחרת באירופה כדי להביא כסף למוסדות, ולבית התבשיל, והוא עשה חשבון שבין כה הוא צריך לנסוע לשם עם אשתו לשמחה משפחתית, והוא נסע ועלה לשם אצל אחד הגבירים הגדולים, ומוהרא"ש התחיל לדבר איתו מאמונה ומהקב"ה, והיהודי השיח את כל ליבו ומוהרא"ש חיזק אותו, ואחרי שעה, מוהרא"ש יצא, מוהרא"ש לא חשב לבקש כסף, והיהודי לא חשב לתת, וכאן הסיפור הסתיים, ולא מדברים מעשיר זוטר, היה עשיר מאוד מאוד גדול, מוהרא"ש היה מספר את זה בשיעור והיה אומר, וכי אני יבקש ממנו כסף? אני יבקש מהקב"ה.

- אנחנו לא נמצאים איפה שמוהרא"ש היה, אבל משהו נדבק גם לנו, לא לעשות מציאות מכסף ומעשירים, אשרינו שזכינו, ואם תשאל מהיכן משלמים חשבונות, הרי למעשה צריך לשלם, התשובה היא שפונים להקב"ה ומבקשים ממנו, הרי כולנו ראינו את הנסים כאן במוסדות בכל החורף, ב"ה שילמנו הכל, ביום חמישי האחרון שילמנו משכורת, ואנחנו משלמים כל שבועיים, ואין לי מושג מאיפה יהיה לשלם בשבוע הבא, אין כלום בקופה, אבל אני כבר יודע שאין כאן טבע, הכל זה תפילות, מבקשים מהקב"ה והוא שולח.

- לפני שהקמנו את הישיבה, עבדתי במוסד אחר, ושם עבד המשכורת כמו שעון, הכל דפק ונכנס בזמן, צ'ק שלהם היה צ'ק, וממש ריחמתי על חברים שעבדו במוסדות אחרים וקיבלו את המשכורות שבועות אחרי המועד, ואז קיבלו צ'ק שלא שווה כלום, הם ידעו שלא יוכלו להפקיד את זה בבנק, ואני זוכר שפגשתי אז אברך ושאלתי אותו מה הוא עושה, ואמר שהוא לומד עם בחורים בישיבה, זה לא היה

יודע בכלל מי השואל, אנשים שואלים הרוצה בעילום שמו, אנשים שואלים אותי אולי סתם מישהו המציא סיפור ואין לו באמת שאלה כזאת, אמרתי לו שאני עונה על דברים שגם אם זה לא היה אצל השואל, זה משהו שקורה אצל אחרים, והם צריכים תשובה על זה, לפני שנים אמר לי אברך, וכי אתה סומך על מה שכתוב באשר בנחל? כשאני הייתי בחור היינו כמה ליצים, ושלחנו מכתבים למוהרא"ש שאנחנו רוצים להתאבד כי פגמנו בברית, והוא ענה לנו ומזה יש ספר, אמרתי לו, אני לא יודע מה מוהרא"ש חשב, אבל כשאני מקבל מכתב מבחור שכותב שהוא רוצה להתאבד כי הוא פוגם, אני לא חושב על הבחור הזה, אני יודע שהרבה בחורים מרגישים ככה, ולכן אני עונה לו, אולי אתה רצית לעשות צחוק ממוהרא"ש אבל זיכית הרבה אנשים, והרבה פעמים אני מקבל שאלה שאני יודע ממי ואני יודע שהשאלה נכונה, אבל לא עונה על זה, כל כי אני חושב שלא צריך לענות על זה, כל פעם מהסיבה שלו.

בבא בתרא דף ז.

למדנו היום הרבה דברים חדשים, אבל בתחילת השיעור למדנו סיפור יפה, וראיתי שאתם מחייכים והבנתי שאתם כבר מבינים מה אני רוצה מזה, הגמרא מספרת שהיה בית ליהודי, והשכן שלו רצה לבנות לידו קיר, אמר היהודי אתה מסתיר לי את החלונות, ענה השכן שבונה, אני יעשה לך חלונות למעלה מעל הקיר שאני בונה, אמר היהודי אבל הקיר שלי יחלש אם תעשה חלונות, אמר השכן אעשה לך קיר חדש בחלק של החלונות, אמר היהודי אבל אי אפשר חצי קיר ישן חצי קיר חדש, אמר השכן אבנה לך קיר חדש לגמרי, אמר היהודי אי אפשר בבית ג' קירות ישנות ואחד חדש, אמר לו השכן אבנה לך בית שלם חדש, אמר היהודי אבל אין לי בינתיים מקום לגור שם, אמר לו אדאג לך לשכירות וכו', ככה בדיוק נראים אנשים שמתחילים להיכנס לשיפוצים ובניה, זה משהו שלא נגמר, הוא

חז"ל אומרים שהקללה של הנחש שיש לו עפר כל הזמן, זה שהוא לא צריך לבוא לבקש מהקב"ה, זה קללה גדולה, שאר בעלי החיים לא מוצאים מה לאכול, הם צועקים להקב"ה והקב"ה שולח להם בעל חי אחר לטרוף, פלאי פלאים איך שהקב"ה זן ומפרנס את כל הבעלי חיים, והנחש קיבל קללה שלא יבוא לבקש אוכל מהקב"ה, יש לו אוכל בכל מקום, עפר נמצא בכל פינה.

ראיתי דבר מעניין מהרה"ק מקאריץ זי"ע, על דברי חז"ל 'ארבעה צריכים להודות', שלא מודים על זה שנושעו מהנס, אלא על עצם הצרה, שהם כה התקרבו אז להקב"ה והזדככו ועל זה מודים להקב"ה, בדיוק פתחתי את הספר הקדוש אמרי פנחס בין מנחה למעריב וראיתי את הווארט הזה.

וחשבתי למה לא מודים להקב"ה בעת הצרה, אלא אחרי זה שנושעו, והרי הצרה עצמה היא זיכוכ גדול ויש להודות על כך, כי כשהאדם בתוך הצרה, הוא בקטנות הדעת ולא מסוגל להודות, ורק אחרי זה, הוא נזכר איך הוא היה נראה, ואיך הוא היה כל כך דבוק וכרוך אחרי הקב"ה, ואז הוא מתחיל להודות על כך.

צריך מאוד להיזהר בנוגע להכנסת אורחים בבית, חז"ל מספרים במסכת כלה, שהתנא ר' יהושע הכניס אורח ונתן לו לאכול, והעלה אותו לישון בבוידעם [עליית תקרה], ור' יהושע לקח את הסולם מהמקום, ובאמצע הלילה כשהיה חושך מוחלט שמעו קול נפץ, האורח הזה אסף מלא חפצי ערך לגנוב, ולא ידע שאין מדרגות, והוא נפל עם הכל, והוא התחיל להגיד לר' יהושע שלא ידע שלקחו את המדרגות, ר' יהושע אמר לו אני כבר מתחילה קיימתי מה שאמרו 'כבדהו וחשדהו', ולכן לקחתי את הסולם, ובפרט צריך להיזהר אם מכניסים מישהו לישון בבית.

היה עכשיו שאלה על זה בעצתו אמונה, מישהו הכניס אורח וירחם השם הגיע לדברים נגד הקדושה, ואני לא יודע תמיד מי הם השואלים, יש הרבה שאלות שאני עונה ולא

מסביר את הדברים בתיקוני זוהר שר' שמעון כותב נגד אלו שמגיעים להתפלל בראש השנה על פרנסה, צווחין ככלבים הב הב, כי העיקר צריך לבקש על מלכות הקב"ה, וזה קשה מאוד וכי ממי נבקש פרנסה אם לא מהקב"ה בראש השנה, וככה כתוב בתפילה, אבינו מלכנו כתבינו בספר פרנסה טובה וכלכלה, והסביר מוהרא"ש שהכוונה שבר"ה אנחנו מגיעים להקב"ה ואומרים, אנחנו לא זכאים לפרנסה, אבל פרנסני ככלב וכעורב, צווחין ככלבין הב הב.

כל השנה יכולים לבקש את זה: רבש"ע פרנסני ככלב, אני יודע שלא מגיע לי, אבל אתה מלא רחמנות על כל הבריאה, תרחם עלי ככלב, צווחין ככלבין הב הב.

למדנו היום דברי רבי, אין פורעניות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ, והציונים אומרים שבחורי הישיבות צריכים ללכת לצבא ולסגור את הישיבות, הרי רק בגלל שלא לומדים יש פורעניות, אם כולם יחזרו בתשובה וילמדו בישיבות אפשר לסגור את הצבא, כי לא יהיה פורעניות, כל המחבלים פוגעים בארץ ישראל רק כי עושים עבירות.

אני לא יכול להירגע ממה שאני רואה כאן בקריה, אני מגיע לפנות בוקר ורואה אברכים יושבים ולומדים ומתפללים, אני רואה שהאנשים נתפסו בכת... מישהו אמר לי שהוא מפחד לדבר איתי שלא נתפוס אותו בכת, אמרתי לי שהכי גרוע מה שיכול לקרוא אם הוא יתפס, שבאמצע היום הוא יחשוב שיש הקב"ה בעולם, והוא מנהל את העולם, לא פלוני ולא אלמוני, זה הכי גרוע שיכול לקרות, זה מהסודות שאני מדבר ביער... הם אומרים שאת השיעורים ששומעים בקו, אלו שיעורים שמדברים מהקב"ה, וחוף מזה יש שיעורים סודיים ביער, ושם מדברים כל הסודות, אנחנו עכשיו ביער ואספר לכם את הסודות, צריך לדבר אל הקב"ה, ואם האשה צועקת עליך אל תענה, ותן לה מילה טובה, וגם מילה טובה לילדים, ברוך השם.

רק רצה כמה חלונות וסיים עם בניית בית חדש.

מישהו הגיע לר' נתן, והראה לו שהוא קיבל ירושה מעיל יוקרתי [פעלץ], אמר לו ר' נתן תראה להיפטר מזה במהירות, כי אתה תשחיר לך את החיים עם זה, כי מעיל כזה אי אפשר לתלות בארון מיושן, צריך לבנות ארון מעץ יוקרתי, ואתה לא יכול לבנות ארון כזה בחדר עתיק, אתה תצטרך לבנות חדר שינה חדש, ואם אתה כבר בונה חדר חדש אתה כבר תבנה בית שלם, ככה קורה עם אנשים, נכנסים לדבר הזה של בניה ושיפוצים וכל החיים שלהם נשרפו, אל תתבלבלו מהיצר הרע, הרי הבתים שלנו זה רק לכמה שנים, ואנשים עסוקים עם דבר זמני, ושוכחים מללמוד ולהתפלל ולעבוד את ד'.

ד' יעזור שנזכור כל הזמן שאנחנו צריכים ללמוד תורה, ולמדנו היום את הגמרא רבנן לא צריכי נטירותא, תלמידי חכמים יש להם שמירה מהתורה הקדושה, וגם למדנו היום שכופין על מידת סדום, אין שום היתר לא לתת למישהו לחנות בחניה שלך, אם החניה שלך ריקה מותר לחנות שם, בחצר פרטי אסור להיכנס, כי אנשים עושים דברים פרטיים, אבל אם זה מקום פתוח וציבורי, צריך לחשוב מאחרים, בהתחלה אנשים רצו לגור כאן בקריה לבד, בלי שכנים ליד, וככה יוכלו להסתובב בחצר בלי גרביים בתוך החול והעפר, ואמרתי להם הילדים שלכם יגדלו הרבה יותר בריאים אם יהיה להם שכנים לשחק איתם, וכל השטויות שבריא ללכת בתוך החול, זה סיפורי סבתא זה רק מביא זיהומים, אומרים שרק אז ההורים מתחברים ללב של הילד ומרגישים את הרגשות וכו' שטויות, תהיו בריאים ושלמים אחים יקרים שלי.

בבא בתרא דף ה.

למדנו היום שר' יונתן ביקש מרבינו הקדוש פרנסני ככלב וכעורב, שמעתי ממוהרא"ש

בבא בתרא דף ט.

היו שני תלמידים כאן בישיבה שהלכו מכאן, אני מדבר על תלמידים שהם היו ממש חלק מהישיבה, לא בחורים שנזרקו לכאן על ידי ההורים, ושני התלמידים האלו הם שני בחורים שאני הכנסתי אותם הביתה כשלא היה להם איפה להיות.

ראיתי אחד הבחורים אוסף כסף, שאלתי אותו למי אתה אוסף, הוא אמר שהוא אוסף לחתן פלוני שאבא שלו לא רוצה לשלם לו גיטרה וחליל לחתונה, אמרתי לו, מה עובר עליך, הרי אתה לא משלם שכר לימוד, ואני מדמם כאן עם המשכורות ובמקום לגייס כסף לדבר הכי נכון וחשוב, אתה הולך לאסוף כסף לשטויות, וכי זה צדקה? אני לא באמת כועס עליו, אני אומר את זה בכעס כלפי חוץ כדי שתבינו מה חשוב בחיים, אשרי האיש שנותן את הצדקה למקומות נכונים.

הרי הבחור הזה מתחתן כאן וישלח את הילדים, מאיפה יהיה לו מוסדות אם לא יעזרו לי, אני לא צריך את הכסף שלכם, אני עובד אצלכם, אני מביא לכם מקומות שיהיה לכם לאן לשלוח את הילדים, שיהיה לכם מקום לאן לבוא להתפלל, שיהיה לכם לאן לבוא לשאול שאלות, ומקום לחתן את הילדים.

אני מחפש שותף שרוצה לבוא איתי אולי בשישי בבוקר או בראשון בבוקר, לקאנטריס הסמוכים כדי לגייס כסף, כדי להזדכך קצת, אני לא רוצה ללכת לבד אולי מישוהו יתקוף אותי... אני רוצה קצת לאסוף כסף להיות עושה ומעשה, בן אדם שהולך לאסוף כסף, לא יכול אחרי זה להתעלם כשמישהו מגיע לאסוף כסף, אם תלך פעם אחת לאסוף כסף בחתונה, כל פעם שתשב בחתונה ותראה מישהו אוסף כסף, אתה תנגב את הידיים, אם אתה אוכל עם הידיים... ואתה תוציא לו כסף.

מי עוצר לתת טרמפ לאנשים, מי שהיה צריך בעצמו וראה את החשיבות הזאת, אני רציתי ללכת עם אשתי למכולת, וראיתי אברך עובר כאן עם הרכב, ושאלתי אותו אם הוא מוכן לקחת אותי למכולת, וכשאנחנו נוסעים אני

- למדנו היום 'בודקין למזונות', היתה כאן קבוצה שהייתי צריך לשלח מכאן, כי הם עבדו על אנשים ואמרו שהם חתנים מארץ ישראל וצריכים כסף לחתונה... אני לא יכול לספר בדיוק, אבל אני רוצה רק שתדעו, שלפעמים אני עושה דברים שנראים כאכזריות אבל זה היה מתוך רחמנות, הם פשוט היו גנבים.

- בעיר אם יש מישהו שאני רואה שהוא לא ראוי להסתובב ויכול להכשיל אחרים וכדומה, אני פשוט יכול להגיד לו שיצא מהבית מדרש, ויחפש מקום אחר, אבל כאן בקריה אם אני מוצא מישהו באמצע שבת או יו"ט מה אני יכול להגיד לו, הרי אני יהודי, אני לא יכול לזרוק אותו לרחוב, והיה כאן בליל פסח לפני כמה שנים, אני רואה יהודי כזה בבית כנסת ואני לא יודע מה לעשות, הוא לקח לי את כל מנוחת הנפש בתפילה, אחרי התפילה אני שואל את המנהל מה אני עושה איתו, הוא הרי גנב גדול ויכול לאמלל כל כך הרבה אנשים, אברכים שאלו אותי אם להכניס אותו הביתה, וניסיתי לרמז, אני לא יכול להגיד 'לא', אמרתי תעשו התבודדות, לאחד אמרתי שלא יכניס אותו והוא הכניס אותו והוא מאוד סבל ממנו, ב"ה שממני אי אפשר לגנוב, אבל אל תכעסו כשאני מנסה לשמור אתכם.

- היה פעם א' בחור שהצליח לעבוד עלי יום אחד, ראיתי אותו בישיבה שהוא יושב מאוד מדוכדך ושאלתי אותו מה קרה, הוא אומר לי שהוא רוצה להתאבד, ואמרתי לו תבוא אלי הביתה, ודיברתי איתו שעתיים במרפסת, ואז קלטתי שזה הצגה, למחרת הגעתי לישיבה ואמרתי לו שילך הביתה, ואחרי זה שמעתי על אחרים שנפלו איתו... הוא גנב כרטיסי אשראי של אנשים.

- בכלל צריך להיזהר לא להכניס בחורים הביתה, כמה שאני מבקש על זה, האמת שגם אני הייתי מכניס בחורים הביתה, עד שמוהרא"ש אמר לי שלא מכניסים בחורים הביתה, באותו לילה הוצאתי אותם, סך הכל

בבא בתרא דף י.

למדנו היום שצריך לתת צדקה לפני התפילה, וזה נפסק בשו"ע ואנשים לא יודעים, מוהרא"ש היה מדבר מזה, כי רוב האנשים שאוספים כסף בבית כנסת נכנסים למנין שכבר סיים שמו"ע, ולפני התפילה הכוונה לפני שמו"ע, והאריז"ל היה נותן את הצדקה ב'ויברך דוד' כשהגיע למילים ואתה מושל בכל, אותו דבר זה במנחה ומעריב, אני בצדק אחזה פניך.

למדנו היום על מלווה ד' חונן דל, רבינו אומר את זה בספר המידות צדקה אות ה', 'ונעשה מלווה להקב"ה', הרבה מהדברים כאן בגמרא כותב רבינו בספר המידות.

למדנו היום שצריך לתת צדקה אם יש שם גבאי נאמן כחנינא בן תרדיון, פעם ניגש אלי אברך ואמר שכל כך קשה לו עם ההוצאות, הוא עבר לגור כאן בקריה והוא לא מסתדר וכו', והוא היה צריך שש אלף דולר לשלם הוצאות של האבטחה וכו' בכניסה לדירה, והוא צריך את זה לכמה חודשים, דיברתי עם אשתי ובדיוק נכנס לנו קצת כסף, ומאוד כאב לי עליו, ולכן החלטנו לתת לו את הכסף, אחרי שלש חודשים הוא ניגש אלי שיש לו ארבעים אלף דולר שהוא הניח בצד מהחתונה והוא שואל איפה להשקיע את זה, לא אמרתי לו כלום, אבל איך יכול להיות שאברך אומר אין לי כסף, בבכיות הוא הגיע להגיד את זה, הרי יש לך כסף בצד, כסף מיועד להשתמש בו, ולא להשתחוות אליו, מוהרא"ש היה אומר איך אנחנו אומרים כל יום בקר"ש וסרתם ועבדתם אלוהים אחרים, איך יהודי יכול להשתחוות לע"ז, והיה מסביר שהכוונה לכסף, אנחנו משתחוים לכסף, ולכן צריך גבאי נאמן שידע למי יש כסף בצד ומי באמת צריך כסף.

למדנו היום שהנותן סלע לצדקה בעבור שיחיה בני הרי זה צדיק גמור, למה לא אומרים את זה על מי שנותן כסף לצדקה בלי לבקש בקשות, והסביר הרה"ק החוזה

רואה בחור שמחכה לטרמפ, אמרתי לו תעצור לו, כי אני הרגשתי מה זה, ואני התיישבתי מאחורה, ונתתי לבחור לשבת קדימה, אם אתה מרגיש את זה אתה תתן את זה לאחרים, הבן שלי התאכסן כאן אצל חתני, והיה צריך ללכת לישיבה למרחקים, והיה לו כל כך קשה, הוא פגש דובים בדרך, ומי היה עוצר לו, אברך שכשהוא התחתן עוד לא היה לו רשיון בגלל הגיל... ואף אחד לא עצר לתת לו טרמפ, ומאז הוא עוצר לכל אחד, וגם אם הוא לא בכיוון, הוא עוצר ונוסע במיוחד, זה דבר חשוב מאוד.

מוהרא"ש סיפר על אברך שנהג לתת כסף רק לאנשים פרטיים ולא למוסדות התורה, ובחור אחד בכה לפניו שאין לו הוצאות חתונה, והצליח להוציא מהאברך הזה שבעים וחמש אלף דולר, והלך הבחור לקנות עם זה רכב וולוו, והוא עוד לא הספיק לעשות ביטוח, ובנסיעה הראשונה הוא עשה תאונה, וכל הרכב הלך, והוא יצא בנס בחיים, באותו לילה הגיע אחד לבקש מהאברך כסף עבור בית כנסת שהוא בונה, מוהרא"ש היה קורא ליהודי שהגיע לבקשה את הכסף 'דער צדיק'ל, הוא בנה בית כנסת והגיע לאברך לאסוף כסף, והיהודי לא רצה לתת לו, ותוך תקופה הפסיד את הכל, אין כזה דבר לא לתת למוסדות התורה, וכי צדקה למוסדות זה לא צדקה, ואני לא מדבר על זה שיש מלמדים שמקבלים והם עניים וזה צדקה מהודרת לכל הדעות.

למדנו היום שהקב"ה אינו מפרנס את העניים כי רוצה שיתנו להם צדקה, אותו דבר עניתי לאברך ששאל, למה פלוני עושה את כל הסגולות ומציית לכל מה שמוהרא"ש אמר ואין לו כסף, אמרתי לו שהקב"ה עשה את זה כך, כדי שתוכל לתת לו צדקה, ד' יעזור שנוכל לתת צדקה למקומות נכונים, ונדע שכל פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול, וכל פרוטה מזככת אותנו ומקרבת את הגאולה.

למקומות של גניבות, עוד מעט יהיה כאן הקמפיין למוסדות, ואמיתי לו שאני צריך לדעת לפני זה כל הוצאה שהוא מוציא לקמפיין, שנה שעברה נכנס שמונה מאות אלף דולר, וכל ההוצאות הסתכמו בשלושים ושבע אלף דולר, פחות מחמש אחוז, היה לאחרונה קמפיין על ילד שהיה חולה עם העיניים, מודעות בכל בתי הכנסת וקול מבשר וכו', וכל הכסף שנכנס שילם בדיוק את ההוצאות של הקמפיין, לא נשאר דולר לילד, היה לאחרונה קמפיין למישהו שצריך להוריד לו שתי רגליו, ואספו מיליון דולר, ונשאר כמה דולרים בודדים לתת לו, הכל הלך לקמפיין, שומו שמים.

למדנו שאפשר לחלק משהו רק אם נשאר עליו שמו, גינה נשאר גינה בקעה נשאר בקעה, כל שיחלק ושמו עליו חולקין, לפעמים ההורים מזמינים את הילדים ואומרים להם שהמטפל אמר להם להתגרש, וכעת יהיה בית של אבא ובית של אמא, זה לא בית, אין שמו עליו, אסור להתחלק, תבואו הביתה ותדברו עם הילדים, אל תתכננו שעוד חצי שנה תשבו עם הילד כל יום, תדברו איתם היום, תביאו להם מילה טובה.

יש סיפור שמספרים, שילד אחד ביקש מאביו שהיה צדיק, שהוא רוצה לראות את אליהו הנביא, אמר לו אביו לך לשוק איפה שמוכרים את הסוסים, ותבדוק מה הולך שם, ותזכה לראות, בסוף היום חזר הילד לאביו ואמר לו, אבא, לא ראיתי את אליהו הנביא, ושואל האבא, ומה כן ראית, ענה הילד, ראיתי שמוכרים סוס, וכל סוס שהסכים לעבור לבעליו, עבר בשקט, ומי שלא הסכים קיבל מכות רצח ובסוף עבר, אמר לו הצדיק, לא ראית את אליהו הנביא, אבל אליהו הנביא ראה אותך, וראית מסר מאוד חשוב לחיים, אמא שלי אמרה לי השבוע שממש אותו דבר זה עם שידוכים, מציעים למישהו שידוך כל כך יפה ומתאים, ומי שמסכים נהנה, ומי שלא מסכים בהתחלה, בסוף מקבל כאלו מכות, ואוכל את הלב עם עגמת נפש, עד שבסוף

מלובלין, שכשיהודי נותן צדקה ואומר, אני מאמין שהקב"ה ירפא לי את בני עם הצדקה, הרי הוא מאמין בהקב"ה ויודע שהכל מגיע מהקב"ה, ולכן הוא צדיק גמור, כי יש לו אמונה.

היה חתונה שהרה"ק המגיד מטשערנאביל זצ"ל היה שם, וראה שם את ר' נתן, הוא שאל את ר' נתן האם יש משהו מרבינו על מחלת הנפילה, כי אחד מבני משפחתו חולה במחלה זו, ענה לו ר' נתן שרבינו אומר פ'זר נ'תן ל'אביונים ר"ת נפל, סגולה לחולי נופל זה לתת צדקה, אמר המגיד מטשערנאביל א"כ אתחיל מחדש לתת צדקה, וכמובן שהיה רפואה לחולה, אולי יש חסידים במקומות מסויימים שלא אוהבים את הסיפור, אבל הסיפור היה.

צריך לדעת שחולי נופל זה לא רק בגשמיות, זה גם ברוחניות, אנשים נופלים בעבודת השם, שוכחים שיש לקום לקריאת שמע, שוכחים שאסור להסתכל ראיות אסורות, העצה היא לתת צדקה, והצדקה הכי טובה זה להדפסת ספרי רבינו, ולכל דבר שיש לו שייכות אין להכניס את רבינו בעולם, אם זה חדר או ישיבה וכדומה, יורד גשם וחייבים לעצור, בשורות טובות.

בבא בתרא דף יא.

אני זוכר שכשהייתי בחור, וסבא שלי חיתן נכד, ועשו שם שלטים, אני גם עזרתי אבל ח"ו לא היה לי יד בלגנוב כסף מאנשים, ואחד הבחורים תרם את השלט, ושאלתי אותו אחרי החתונה מאיפה היה לך את הכסף, ואמר לי שהוא עבר בדלתות ישראל ואמר שגילו לו את המחלה, ואבא שלו משוגע וכו', היום אני נותן כסף לכל מי שדופק לצדקה ולא מקשיב למה שמספרים, כי אנשים מספרים סתם סיפורים של שקר, ואני נותן כי הקב"ה אמר לתת.

צריך הרבה לבקש מהקב"ה שלא יתנו צדקה

על לידת הבן, יש אברכים שאומרים את זה כאן בבית כנסת, אם מישהו שואל אותו למה עושים כך וכך, הם עונים אני אורח כאן.

פעם חשבתי שבעל שמחה בוואך נאכט חייב לעמוד ולשרת את האנשים, בכרסלב ראיתי שהבעל שמחה יכול לשבת ולדבר עם אנשים, ומי שרוצה יכנס וישב ויכבד את עצמו, ובעיקר מודה ומהלל להקב"ה, לא צריך לבלבל את הדעת, לפעמים רואים מחותנים בחתונה שאין להם רגע אחד של מנוחה, עסוקים עם הכיבודים ועכשיו לרקוד עם זה ועכשיו עם זה, במקום לשבת רגוע ולהודות להקב"ה.

כשר' אברהם משה עשה ברית מילה, הוא שאל את מוהרא"ש את מי לכבד, ומוהרא"ש אמר לו כל כיבוד למי לתת, והוא שאל מה לתת לר' יואל, ענה לו מוהרא"ש ר' יואל לא צריך את הדברים האלו, בסוף לא יכולתי להגיע לברית כי הייתי צריך להיות בישיבה, ומוהרא"ש מאוד נבהל, והוא קורא לר' אברהם משה ושואל, למה ר' יואל לא הגיע, אתה גם נגדו? הסתכסכתם? אמר לו ר' אברהם משה, שאני הייתי צריך להיות בישיבה, ומוהרא"ש שוב שאל, אבל אין לכם שום מחלוקת? ברוך השם. מגיע שבת ראש חודש צריך להיות מאוד שמח, אני רואה שאביך הגיע לכאן, לאט לאט הם רואים שכל הלשה"ר שמדברים כאן הם לא נכונים וזה מקום מאוד יפה.

בבא בתרא דף יב.

למדנו היום על כח הדיבור, רב חסדא שאל את הבת שלו עם מי אתה רוצה להתחתן, ואמרה שהיא רוצה את שניהם, רמי בר חמא ורבא, ורבא מיד אמר שהוא רוצה להיות האחרון, וכך הוזה, בנ"ך מסופר שיהוא המלך היה צדיק, אבל הרג את כל נביאי הבעל, איך הוא עשה את זה, הוא אמר להם, אתם חושבים שהמלכים הקודמים ידעו מה זה עבודה זרה, אני יודע יותר טוב מכולם, אני יעבוד הרבה יותר מהם את הע"ז, ואז הגיעו

הוא גם רואה שזה השידוך הכי טוב ומסכים, אבל בינתיים אוכלים הרבה קש.

אמרתי בדיוק בבית ששמתי לב שמוהרא"ש עשה עבודה טובה עלי, כי בהתחלה הגעתי הביתה כי מוהרא"ש לימד אותי שזה ישתלם לי, כי אם לא אבוא לעזור להשכיב, לא אוכל לצאת אחרי זה בליל שישי, וכל השבת יהיה עצבים וכעס, לכן זה משתלם לי לבוא הבית ולעזור, אבל היום אחרי שנים של גירסת משניות, אני יכול להיות בבית כל היום, השכינה בבית, כשמצייתים לצדיקים בסוף השכינה מגיעה הביתה.

שמעתם את השיעור בליל שישי? רק כדי לדבר בכבוד לחמיו היה שווה להתקרב, המקור לקרוא להורי האשה בשם אבא ואמא, הוא ממה שדוד המלך עשה, ככה הוא קרא לחמיו שאול המלך, אבא, אני התקרבותי אחרי החתונה וזה היה נשמע לי מוזר לקרוא לחמי בשם אבא, אבל הדור החדש שנולד כאן על ההר, הם לא יודעים משהו אחר, מתחתנים ואומרים אבא, בהתחלה זה נראה חמוד, ואחרי זה מאוד מאוד נעים, מדברים יפה ומכבדים את הורי האשה.

אתמול בשיעור ליל שישי סיפרנו את הסיפור מהאברך עם חמיו והכיבודים בברית, אני זוכר כשהאברך הזה התחתן לפני עשר שנים, הוא התפלל כל יום שהוא לא רוצה בן זכר, הוא רוצה שיוולד לו בת, אולי אתה לא זוכר, אבל אתם צריכים לדעת אם אתם אומרים לי משהו הכל נשאר בזכרון, ויכול להיות שזה יצא בשיעור עוד עשר שנים, בחופה שלו היה שמח, עשו לו שתי חופות, מאוד ביזו אותי וצעקו עלי שם, הוא לא רצה שיהיה ברית מילה כדי שלא יהיה שם בלאגן, ב"ה כאן יש אברך שחמיו לוקח את כל הכיבודים והוא שמח, הרי אם הוא לא היה מקורב לרבינו, הוא היה עושה את הברית בבית כנסת אחר ולא אומר לחמיו איפה זה, ואם גם אבא שלך וגם חמיך אומרים שהם לוקחים את הכיבודים, אתה תגיע לברית כמו אורח, ומודים להקב"ה

אנשים חייבים להיות מאוד חזקים בעצמם, ומאוד דבוקים עם הקב"ה, שלא יהיו תלויים במילה הטובה של האשה, כדי שאם יהיה רגע שהיא צועקת שלא תשבר לגמרי, אלא תוכל להמשיך ללכת לבית כנסת להתפלל וללמוד ולהמשיך לתת מילים טובות בבית, בית לא מפרקים, אפשר לספר המון סיפורים, אנשים נפרדו בגלל שטויות, מי שהיה לו שכל הציל את הבית שלו.

אברך אחד רצה לשתות קוקה קולה בפסח, והיא מגיעה מבית שבקושי שותים בפסח מים ששאבו מהבאר וסיננו לפני פסח, והוא רוצה להיפטר מהגיהנום של חומרות יתירות, ובסוף התגרשו, והתחננתי לבעל שלא ישתה קוקה קולה, לא הסכים לשמוע, אנשים שואלים אותי, בבני הזוג הזה מי צודק מביניהם, התשובה היא ששניהם צודקים, אבל אם אתה באמת רוצה לשתות קוקה קולה, לך לפינה ותשתה כשהיא לא רואה, אבל הוא לא רצה באמת לשתות קולה, הוא רק רצה שהיא לא תחנך אותו...

אלמד אתכם איך להיות מטפל שעושה שלום בית, אבל רק אם אתה רוצה לעשות שלום, אם אתה לא רוצה לעשות שלום, אתה לא צריך לדעת כלום, רק לקחת קלסר גדול, ולשאול איך קוראים לו, ואפילו לא לכתוב את השם, לקשקש ציורים ובינתיים הלה משיח את לבו, ליצי ליצנות, אבל אם אתה רוצה באמת לעזור, יש חכמה מאוד פשוטה, תבדוק תמיד מי מביניהם נמצא בקטנות הדעת, ואז שהשני יכנע, רבינו אומר שבדרך כלל נשים נמצאים בקטנות הדעת, אז בדרך כלל צריך להגיד לבעל שיפסיק עם הדברים שלו, ושיותר למה שהיא רוצה, אבל לפעמים רואים שהבעל נפל לקטנות הדעת, ואז צריך לדבר איתה לוותר, לו, תמיד מוותרים למי שנמצא בקטנות הדעת, ולהצדיק את מי שנמצא בקטנות הדעת.

בתו של רבינו, מרת אדל, קיבלה פעם מכתב מרבינו, ומאוד בכתה כשקראה את זה, ושאלו אותה מה קרה, היא סיפרה שרבינו כתב לה

אליו כל נביאי הבעל, והרג אותם, ובשיחות הר"ן [רל"ז] אומר רבינו שאף שהיה צדיק, אבל בגלל שהוציא מהפה את המילים 'יהוא יעבדנו הרבה' לכן בסוף ימיו עבד עבודה זרה, כי יש כח גדול לדיבור, מאוד להיזהר ח"ו לא להוציא קללות לא על עצמכם ולא על מישהו.

- כתוב בקב הישר שיש להיזהר מאוד כשמדברים לילדים, לא להגיד להם, עוד מעט כלב יבוא... כי בסוף זה יבוא.
- למדנו היום כמה זה חשוב לאכול פת שחרית, יש אנשים שיש להם מנהג שלא אוכלים בשבת בבוקר בקידוש, המנהג לא כזה נורא, ויש אנשים שנוהגים להגיד בכל קידוש שיש להם מנהג לא לאכול בקידושים, זה מנהג מאוד חזק, להודיע לכל אחד שלא עושים קידוש, אבל יש מנהג שמגיעים הביתה ואם לא מוכן הסעודה יש קולות וברקים, וזה כבר מנהג נוראי, היה עדיף לאכול בקידושים, אנשים אוהבים להיות קיצוניים, או לאכול הרבה בקידוש או לא לאכול כלום, מה רע לאכול שתי מציות, יש אנשים שמתחילים דיאטה עם צום, צריך לאכול במשורה.

בבא בתרא דף יג.

- למדנו היום שיש דברים שאי אפשר לחלק אותם ולא אומרים 'גוד או אגוד', אי אפשר לחלק בית, ושההורים יגידו אחד לשני על הילדים גוד או אגוד, או שאתה תיקח את הילדים או אני, לא אומרים ככה, זה משהו שאי אפשר לחלק, כמו שאי אפשר לחלק שטריימל לשתיים ולא מנורה לשתיים, רק שדה אפשר לחלק, אבל את הילדים לא מחלקים, וצריך למסור את הנפש לא להפריד את הבית, וכשהכל טוב בבית ויש שלום זה לא חכמה, אבל כשהכל לא טוב, וסתם מאשימים אותך בבית על כלום, אז אתה במבחן, ואז אתה תתגבר ותשתוק כדי לא להחריב את הבית, עם המון סבלנות, ולהמשיך לתת מילים טובות.

שזה סוג של משקה, אבל מוהרא"ש היה מסביר, שיהודי הולך בימות הקיץ תחת השמש הקופחת, ופתאום הוא מקבל פאנטש קר, ומחיה את נפשו, ככה זה נראה מזמור תהלים, מחיים את הנפש, שריווהו להקב"ה.

אפרים, זה יום אחר לגמרי אם מתחילים את היום בדף גמרא, אפרים, אתה בטוח לא כועס שאני אומר את השם שלך כי למדת בישיבה, ואתה בטח שמח שאומרים את השם ומעוררים אותך שאין משהו יותר טוב מללמוד גמרא ולגרוס משניות.

אני כל כך מרחם על העשירים, הם כאלו מסכנים, אם עולה לאברך לחיות בחודש חמש אלף דולר, הרי יש לו מנה רוצה מאתיים, והוא סך הכל רוצה עוד חמש אלף דולר בחודש, לא יותר, אבל עשיר שעושה עשר מיליון בחודש, רוצה עוד עשר מיליון כל חודש, הוא ממש עני, חסר לו כל חודש עשר מיליון דולר, ואין לו בכלל חברים, הוא יודע שכל מי שמחייך אליו, עושה את זה רק כי הוא חושב אולי הוא יקבל ממנו כמה דולרים, אולי ידבק כמה דולרים ממנו, והם מרגישים את זה, ויודעים שגם בבית, אשתו רק רוצה את הכרטיס אשראי, ואם רוצים לקנא, אפרים, מקנאים רק את מי שלומד משניות וגמרא, ואומר קצת תהלים, ומודה להקב"ה על כל החסד שהוא מקבל מהקב"ה.

ר' נתן אמר לר' נחמן טולטשינער שיש לקנא רק בירא שמים, אי אפשר לדעת מבחוץ מי הוא ירא שמים, אפשר לרמות טוב טוב, אפשר להתלבש יפה ולהיות רקוב בפנים, אבל רק את ה'ירא שמים' יש לקנא, בכל מקום שאברכים מתאספים הם מדברים מכסף, יושבים ועושים 'על האש' ומדברים מכסף, חבורות בבית כנסת מדברים מכסף, תפסיקו כבר לדבר מהדבר המגעיל הזה שנקרא כסף, רבינו אומר שכשמישיח יבוא יצא מהכסף ריח נוראי, כל אחד יזרוק את הכסף, ולא ירצה שידעו שזה ממנו, רבינו אומר שאנשי המלך אם רוצים לפגוע מישהו, פוגעים בו שיש

הרבה שבחים ותוארים, והיא יודעת מרבינו שרק מי שנמצא בקטנות הדעת יש לכבד, ולכן היא בוכה שהיא מבינה שהיא בקטנות הדעת אם רבינו כל כך מכבד אותה.

אברך אחד שהרבה שנים אכל המרק כשהוא לוקח את הצלחת לפה ושותה בכמה שניות את כל המרק, כשהוא התחיל לחתן את הילדים, אשתו אמרה לו שכבר אי אפשר לאכול ככה, מעכשיו אתה אוכל עם כף, אל תבייש אותי כשהכלה החדשה מגיעה, והוא אומר לה, וכי בשביל ילדה קטנה אני אלך לאכול מרק חצי שעה עם כף, בסוף התגרשו, והילדים שלי שמעו את זה, הם שאלו אותי מה אני הייתי עושה, אמרתי להם, שאם אמא היתה מבקשת ממני לאכול עם כף, הייתי אומר לה, בטח בטח מה שאת אומרת, ואם היא היתה יוצאת שניה למטבח הייתי שותה מהר את כל המרק, ואם היא היתה יושבת לידי כל הזמן, הייתי אוכל חצי שעה עם כף ולא מפרק את הבית.

אתם חושבים שאני מספר בדיחות, בתים מתפרקים בגלל שטויות כאלו, האבא שלי והאבא שלך... והבית התפרק, חייבים לשמור על הבית, ואני אומר לך שכשמוותרים בבית, בסוף היא תסכים לכל מה שתרצה, בהתחלה תוותר לה, ואל תחשוב שבחיים לא תוכל להשיג את מה שרצית, אחרי תקופה היא תראה שאתה לא נגדה היא תסכים למה שאתה רוצה.

היה כאן שידוך יפה בין שני תלמידי מוהרא"ש, אני רואה את מוהרא"ש מחייך על השידוך הזה, ברוך השם, א מחיה כאן בגן עדן, ד' יעזור שנזכה ללמוד ולהתפלל.

בבא בתרא דף יד.

למדנו על דוד המלך, שרות נקראת רות, כי יצאה ממנה דוד שריווהו להקב"ה בשירות ותשבחות, ריווהו היינו להרוות את הצמאים, רבינו היה אומר 'מזמור תהלים זה כמו פאנטש' [משקה פונץ], בהתחלה לא הבנתי

על הקב"ה על הצער שהיה שם. ככה אנשים יראי שמים מסתכלים על משהו, אין להם קושיות על הקב"ה, הם יודעים שבוודאי יש לו חשבון, אבל הם מרחמים עליו, בטח יש להקב"ה כאב גדול.

היה לי אורח בשבת, ואמר לי בשם צדיקים על חיבוט הקבר, שרק צדיקים גדולים מאוד לא עוברים חיבוט הקבר, וכתוב שם בספר, 'שגם אלו הדבקים בהם', אנחנו לא יכולים להגיד שאנחנו צדיקים כל כך גדולים, ולא פגמנו מעולם, אנחנו יודעים בדיוק מי אנחנו, אבל אנחנו יכולים להיות דבוקים לצדיקים, לציית להם ולעשות את רצונם, וזה הכוונה מה שר' נתן אמר: אברך אברך תלמד ליקוטי מוהר"ן ולא יבואו תולעים לקבר שלך. כי כך נהיים דבקים בצדיקים.

אנחנו מי שאנחנו, ואפילו קשה להגיד שאנחנו יהודים פשוטים, כי גם זה תואר גדול, אנחנו אנשים שפלים מאוד, אבל אנחנו נהיה דבוקים לצדיקים, אנחנו מאמינים בצדיקים, ונוסעים אליהם, עוד מעט ראש השנה ניסע אליהם, ונחנך את ילדינו שיש צדיקים.

חז"ל אומרים שאת הרשעים ישרפו בגיהנום ואפרם יניחו תחת כפות רגלי הצדיקים, רבינו מביא בחיי מוהר"ן שאחד הצדיקים כל כך התחזק מזה ואמר, יהיה מה שיהיה על כל פנים 'אין ואפס' לא יהיה ממני, כי לכל הפחות אהיה אפר תחת כפות רגלי הצדיקים, ורבינו אמר שכל אחד צריך תמיד להחיות את עצמו ולהתחזק במה שרק אפשר.

בבא בתרא דף טז.

למדנו היום בגמרא, שמריבה באה לעולם כשנולדו בנות, כי כן דרך הנשים ביניהם, ואני לא מדבר על שלום בית, אברך מגיע הביתה ושומע מאשתו שהשכנה אמרה לה כך, והחברה אמרה לה כך, לאחרונה התחלנו לתת שיעורים לאברכים צעירים אחרי החתונה, ואתמול שאל אותי אברך, מה אני

לו כסף, כאן לא פוגעים באף אחד, אבל לא מכבדים כסף.

מישהו אמר לי, שהוא היה כאן בליל שבת, וראה שאמרת לאיזה יהודי שתרם כאן כמה בניניים, שאם הוא רוצה לדבר שיצא החוצה, והוא חשב שמדברים ככה רק לבחורים שאין מהם טובת הנאה, ולא חשב שאפשר להגיד ככה למי שיש לו כמה דולרים, אני ממש מרחם על מי שיש לו כסף, אבל אם מישהו מגיע לבית מדרש ולובש טלית ותפילין אני מקנא בו, אני מגיע לבית מדרש כאן לפנות בוקר ואני כל כך מתרגש, אני רואה את האברכים, שכשהיו בחורים היה כל כך קשה לעבוד איתם, עברו מה שעברו, ועכשיו בשבע בבוקר הם כבר אחרי התפילה והמקווה.

בבא בתרא דף טו.

למדנו היום את הפרשה של איוב, אסור שיהיה לנו קושיות על הקב"ה, אברכים אומרים עשינו את כל הסגולות ואין לי כלום, למדנו שאותו דבר היה עם אברהם אבינו, הקב"ה הבטיח לו את כל הארץ לארכה ולרחבה, והוא לא מוצא שטח קטן לקבור את אשתו, ואינו מהרהר אחר מידותיו, רבינו אומר שאי אפשר לראות מבחון מי הוא צדיק, צדיק הוא מי שבמוח שלו אין קושיות על הקב"ה.

בכל השנה כולה היה הרה"ק מסאטמאר זי"ע מתנהג בצורה של בעל הבית, לא כמו אדמורי"ם אחרים, ורק בפורים הוא היה מתנהג בצורה של אדמו"ר, ופעם אחד אמר בפורים: מיום עמדי על דעתי לא הרהרתי אחרי מידותיו של הקב"ה.

סבתא שלי היתה באושוויץ, ותמיד כשנכנסתי אליה היא היתה אומרת לי, יש לי שני דברים שאני יכולה לספר לך מהשואה, דבר ראשון אני אוהבת מהיהודים, כי אני לא יכולה לשכוח את הקולות של שמע ישראל שהיה שם, ככה האנשים החזירו את נשמתם, בדביקות בכורא, והדבר השני שהיא מרחמת

כאן כל כך הרבה דברים טובים וחשובים וחיוקים.

• תבנו את העסקים וד' יעזור שיהיה לכם הצלחה, אבל אל תשכחו בו זמנית לבנות את העסק שנשאר לעולמי עד, תורה ותפילה, עסק אחר יכול לעלות בלהבות ביום אחד, אבל תורה ותפילה נשארים לנצח, ואני אומר את זה רק כי אני אוהב אתכם, אם לא הייתי אוהב אתכם הייתי אומר לכם לעבוד קשה ולעשות הרבה כסף, ולעבוד עוד ועוד, והייתי אומר לכם לשים מיטה במשרד ולא לבוא הביתה, אבל אני אוהב אתכם ולכן אני אומר לכם תבנו את העסק בבריאות, תעזבו את העבודה בזמן ותלכו הביתה, הדור הקודם עבד כל כך מסודר, הגיעו הביתה והלכו למנחה מעריב והיה להם את השיעור ואת הדיין, הכל היה מסודר ובריא.

• אם אתם חושבים שהעסק יפריע לכם לתורה ולתפילה, ולבית, תסגרו את העסק עכשיו ותלכו לעבוד אצל מישהו כמה שעות ביום, זה נכון שיש עונות של חגים ואז עובדים קצת יותר, עוד שעה לכאן ועוד שעה לכאן, אבל לא עובדים 24 שעות, נכנסים לשירותים עם טלפון וממשיכים את העסקים, אגב לפי ההלכה אסור לדבר בשירותים, לא מדברים, אני זוכר שבבית כנסת ליד הבית שלנו, היה פעם הגוי שעבד שם במקווה, שהרבנית היתה נותנת לו כל ערב שבת צלחת טועמיה, והוא חשב שחבל על הזמן שהוא אוכל, הוא יכול לעבוד בזמן זה, הוא היה נוהג שהוא נכנס לשירותים יחד עם הצלחת, ואז באותו זמן שהוא היה צריך לצאת הוא גם אכל, ותמיד כשהגעתי עם הילדים למקווה בערב שבת ראינו אותו יוצא מהשירותים עם צלחת גל של עצמות, כבר אי אפשר היה אחרי זה להיכנס למקווה... ככה אנשים עסוקים היום בשירותים עם הודעות ועסקים.

• איך שאתם תקימו את העסק, ככה הילדים שלכם ירצו להקים את העסק, אברך אחד סיפר לי שכשהוא היה ילד אביו הראה

עושה כשזה קורה, האם אומרים לה שהיא צודקת במאה אחוז, או שהיא לא צודקת, אמרתי לו שיש גם תשובה שלישית, לא חייבים להגיד שהיא צודקת או לא צודקת, אפשר להגיד שאני ממש מרגיש מה שאת עוברת, וזה ממש כואב, אבל אולי יש לה איזה משהו וכו', כי ברגע אחד אשה יכולה להסתכסך עם כל הקריה וכל הקהילה, אברך טיפש מיד מצדיק אותה ומסתכסך איתה יחד, ולא ימצא אחרי זה עם מי להשתדך, תגיד שאולי הם לא צודקים אבל הם כאלו סוג של אנשים שמדברים כך וכדומה.

• יושבים קבוצת נשים בפארק עם הילדים, והרי לכל אחד יש את הדרך איך הוא מחנך את ילדיו, אחד מעיר לבן שלו מיד, אחד אחרי חמש פעמים, ואחד לא מעיר ויש לו דרך אחרת לחנך, וכשמתיישבים יחד ואחת צועקת על הילד או לא צועקת, תמיד יש לאחרות מה להגיד, האם זה נכון מה שהיא עושה או לא, ובשנייה אחת אפשר להסתכסך עם חצי מדינה, מה את אומרת לי מה לעשות, תתעסקי בילדים שלך וכו', והבעל צריך בחכמה לעשות הכל שלא יתפתח מריבה, ולהבין את הכאב שלה, אבל גם להיזהר להרגיע, שההוא מדבר כך ובאמת הם אנשים טובים רק מדברים יותר מדי וכו'.

• למדנו היום שאי אפשר לעולם בלא בסם ובלא בורסי, אשרי מי שאומנותו בסם ואוי לו למי שאומנותו בורסי, וכתוב לי בגמרא בצד, אשרי מי שמזכה את הרבים בבחינת נתן ריחו, מי שזוכה לקרב רחוקים, על ידי הפצה, אוי לו למי שהעבודה שלו לתת מוסר ולהוכיח אחרים, גם בשוטנשטיין הוא כותב, אשרי מי שאומנותו בסם, 'המפיץ סביבותיו ריחות נעימות של בשמים'. המפיץ שמחלק קונטרסים שאומרים לאנשים: אתה יכול לשוב בתשובה, ואתה יכול לזכות להיות ירא שמים וללמוד ולהתפלל.

• מי שרוצה לדעת מה אפשר ללמוד מהגמרא היום, שפשוט ילמד את הדרך היום, כי יש

כשהאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, בהמשך הדברים אומר רבינו איך אפשר להגיע לזה, על ידי שמשיבים את המלכות להקב"ה, וזה על ידי הוידוי לצדיק, תורה ארוכה... לפני שבע שנים ישבתי בשיעור אצל חסיד ברסלב, והוא הסביר את הגמרא כאן, אברהם בכל יצחק מכל ויעקב כל, האבות הרגישו שיש להם הכל, ולכן הרגישו מעין עולם הבא, האמת לא היה כלום לאברהם אבינו, לא היה לו ילדים עד גיל מאה, לא היה לו חלקת קבר, אבל הוא הרגיש שיש לו הכל, יעקב אבינו ברח מבית אביו, הוא רצה להיות באומן אבל הבריחו אותו לאמריקה, צרת לבן צרת עשו, והוא אומר יש לי כל.

ועל זה אנחנו מבקשים כל יום בברכת המזון, כמו שנתברכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב בכל מכל כל, במחזור דברי יואל כתוב אברהם בכל, יצחק מכל, ויעקב כל, ולפני שהתקרבת חשבתי שכל החסידות שלי תלויה בזה, אם אני אומר אברהם יצחק ויעקב וכו' או שאני אומר אברהם בכל יצחק מכל וכו', ואנחנו צעקנו בתלמוד תורה בקול, אברהם בכל, ככה נראים כשאין צדיק, ומה שכתוב כאן לא עניין אותי, היום אני יודע מה הכוונה, ולא מעניין איך אומרים את זה, העיקר שאני מביין מה הברכה הזאת, להיות כמו האבות הקדושים, שהיה להם טוב, היו שמחים בבית שמחים עם הילדים שלהם, לא כעסו ולא התעצבנו, היה להם טוב.

למדנו שאברהם אבינו חיפש חלקת קבר לאשתו, שאלתי אתמול את הבן שלי שהתחתן האם לקנות לו חלקה... אנשים נבהלים כששומעים את זה, אני לא יודע מאיזה גיל מותר לדבר על זה, מגיל ארבעים? הבן שלי כבר עוד מעט בן שמונה עשרה, מותר כבר לדבר מזה.

חייבים לתת מילים טובות לילדים, ועוד יותר לילדים נשואים, להגיד להם דברים טובים על בני זוג שלהם, חייבים לדבר איתם כל יום,

להם איך מורידים מעשר כספים, כל פעם הוא היה מגיע הביתה עם המשכורת, והיה מראה לילדים איך מורידים עשר אחוז מזה לצדקה, ישבתי עם האברך הזה כדי לבדוק האם הקהילה שלנו מפרישה מעשר לצדקה, והגענו להחלטה שככל הנראה לא מפרישים מעשר לצדקה, אנשים עושים במוצע אלף מאתיים דולר לשבוע, ולפי זה צריך לצאת שלש מיליון דולר לצדקה, ועשינו חשבון של כל הארגונים שיש כאן בקהילה, המוסדות הבית התבשיל והכולל וכו', שנכנס להם מיליון דולר לצדקה, וחסר שתי מיליון, כנראה שאנשים לא נותנים מעשר, ואני לא מדבר על האברכים הגבירים שעושים יותר כסף, אבל האברך הזה נותן מעשר בקפידות, כי אבא שלו ככה עשה, וזה בשבילו כמו קידוש בליל שבת.

ככה אנחנו צריכים לחנך את הילדים בכל דבר, אם נבנה עסק בריא, הילדים שלנו יגדלו כך, אם מישהו מתקשר אליך בשעות הערב עם עסקה מאוד טובה, תגיד לו שמחר בתשע בבוקר תשמח לדבר איתו על כך, ואם תשאירו את הטלפון בלילה במשרד, תצליחו הרבה יותר, כי בלילה אם אתם שומעים הודעות חשובות של העסק, אתם שוכחים לטפל בזה, אבל כשאתם מגיעים למשרד בבוקר, ורואים מאה הודעות, ועוברים אחד אחד, ומיד מטפלים בכל דבר, מצליחים הרבה יותר כך, בבוקר בן אדם מאוד רענן, ויש עם מי להתקשר ולעבוד, הראש עובד ובעלי העסקים עובדים ואפשר לסדר הכל, והעסק מצליח ככה הרבה יותר, רוצו לעבודה מהר, כבר תשע בבוקר...

בבא בתרא דף יז.

למדנו שהקב"ה הטעים את האבות הקדושים מעין עולם הבא, בליקוטי מוהר"ן סימן ד' - חסדי ד' שעכשיו סיימתי לכתוב סימן זה עם פירוש 'שפתי תפתח', וכנראה עוד שבועיים יסיימו את ההגהה - ושם כותב רבינו:

אני רוצה להגיד לכל אלו שהם מרוצים שמאז שבנו את הקריה הם מתפללים במנין הראשון בשבע בבוקר, תדעו שזה לא המנין הראשון, יש מנין ותיקין, הייתי נכנס למוהרא"ש אחרי שיעור ליל שישי, ואמר לי אתה רוצה לראות את הדבר המעניין שיש לי, הרכב החדש שקניתי לי, והראה לי במצלמות את יבנאל, היה שם לפני עלות השחר, וראו איך שאברכים כבר גורסים משניות, ויש שם מניינים מותיקין עד זמן תפילה, התענוג הזה למוהרא"ש היה כמו רכב חדש, הוא החיה את עצמו עם זה.

אני קיבלתי במתנה את המנין ותיקין כאן בעיר, אני אפילו לא התפללתי על זה, זה היה בשבילי חלום רחוק מהמציאות, הלכתי להניח מזוזה לאחד האברכים בעיר, והוא אומר לי שעד שהוא הגיע לגור כאן, הוא התפלל תמיד ותיקין, האם אפשר לעשות כאן מנין ותיקין? אמרתי לו הלוואי, גם ר' דניאל אמר לי שהוא רוצה לעבור לגור כאן אבל הוא מתפלל עשרות שנים בותיקין, עכשיו הוא יוכל לבוא לכאן, בחמש מתפללים, ובשש כבר אוכלים ארוחת בוקר, ובשבע כבר הולכים להסתכל על הרכבים שנוסעים... מי שמתפלל ותיקין מקבל יום ארוך, לתורה ולתפילה.

• להכניס בהם חיות, אני לא הייתי מקורב אחרי החתונה שלי, אבל יש לי אמא חכמה, אני לא ידעתי שצריך להתקשר לאמא שלי כל יום, אבל היא התקשרה אלי כל יום, ונתנה לי כל יום מילה טובה, וכל יום שאלה אותי, יואליש האם כבר אמרת היום מילה טובה לאשתך?

• אני זוכר לפני שנים היינו בקעמפ, כשאחד מהחברים כאן ניהל את הקעמפ, וכל המשפחות שהיו שם הגיעו להתלונן שחסר להם זה וזה, והיה שם משפחה אחת שלא התלוננה ותמיד אמרה רק תודה על הכל, ואמרתי למנהל הקעמפ, לדעתי אין להם כלום בבית, לדעתי הכל שבור, אין להם דוד שמש ואין להם כלום, כי כולם אומרים ששבור אצלם, והם פשוט לא מתלוננים, אחרי זה הלכתי הביתה וחשבתי לעצמי, האמת היא שיש להם הכל, הם פשוט מרוצים עם מה שיש, באמת לא חסר להם שום דבר, גם אם אין לו מים חמים בבית הוא שמח וטוב לו, ואמרתי למנהל, עזוב את המשפחה הזאת, כי טוב להם, לך ותציל את אלו שבוכים כשמשהו לא עובד להם, אני לא מרחם על החסיד שאין לו דגים בשבת כי הוא שמח, אני מרחם על זה שיש לו וחושב שזה לא מספיק, אני יתן לו עוד חתיכה שיהיה מרוצה סוף סוף, ברוך השם שרבינו עושה לנו שטיפת מוח, ואנחנו מרוצים עם שטויות.
